

Optakten til Vietnamkrigen

En undersøgelse af årsagerne til det amerikanske engagement i Vietnam fra 1954-1965

Kasper Lørup Hermansen

www.globalsecurity.org/

Historiestudiet v. Aalborg Universitet

August 2016

STANDARDFORSIDE
TIL
EKSAMENSOPGAVER PÅ HISTORIE

Udfyldes af den/de studerende

Prøvens form (sæt kryds):	Projekt	Speciale X	Skriftlig hjemmeopgave
----------------------------------	----------------	--------------------------	-----------------------------------

Uddannelsens navn	Kandidat i Historie med Samfundsfag som tilvalg	
Semester	10.	
Prøvens navn (i studieordningen)	Speciale	
Navn(e) og Studienummer	Navn(e)	Studienummer
	Kasper Lørup Hermansen	20113731
Afleveringsdato	1/8/2016	
Projektitel /Specialetitel på dansk	Optakten til Vietnamkrigen – En undersøgelse af årsagerne til Vietnamkrigen fra 1954-1965	

Bachelorprojekttitlel /Specialetitel på engelsk	Prelude to the Vietnam War – An analysis of the causes of the Vietnam War
I henhold til studieordningen må opgaven i alt maks. fylde antal sider à 2400 tegn – jf. studieordningen gældende	192.000
Den afleverede opgave fylder antal tegn (indholdfortegnelse, titelblad, resumé og bilag medregnes ikke)*	146.942
Vejleder	Knud Knudsen

Hvilket modul har du fulgt:

Modul 15: Kandidatspeciale

Kronologisk spredning:

Før-moderne perioder (før 1700)	☐
Perioden ca. 1700-1914	☐
Perioden efter 1914	☒

Geografisk spredning:

Dansk/Nordisk	☐
---------------	--------------------------

Europæisk/Global

Jeg/vi bekræfter hermed, at dette er mit/vores originale arbejde, og at jeg/vi alene er ansvarlig(e) for indholdet. Alle anvendte referencer er tydeligt anført. Jeg/vi er informeret om, at plagiering ikke er lovlig og medfører sanktioner.

Regler om disciplinære foranstaltninger over for studerende ved Aalborg Universitet (plagiatregler):

<http://plagiat.aau.dk/GetAsset.action?contentId=4117331&assetId=4117338>

Dato og underskrift

- Vær opmærksom på, at opgaven ikke er afleveringsberettiget, hvis den overskrider det maksimale antal sider, som er angivet i studieordningens prøvebeskrivelse. Du/I har dermed brugt et eksamensforsøg

Abstract

This master thesis aims to discover the reason why USA went to war in Vietnam in 1965. The thesis is going to analyze the external arguments used to justify the American presence in South Vietnam and the internal discussion of the subject. The Petagon Papers has used to analyze the internal discussions. The Pentagon Papers were published in 2011. It will also be discussed whether the arguments used to justify the American involvement in the Vietnamese crises is useable according to international law and the *Just and Unjust war* theory provided by Michael Walzer.

The Geneva Conference in 1954 aimed to decide how to handle the crises in Vietnam, after the French were defeated. The involved parties decided to divide Vietnam into two, North- and South Vietnam. North Vietnam were supported by the communist Soviet Union and in South Vietnam Ngo Dinh Diem was installed as Prime Minister and he promised to introduce a democratic regime in South Vietnam. The American president, Dwight D. Eisenhower, was very aware of the situation in South Vietnam and the rest of Southeast Asia, and he feared a communist aggression with the aim to seize power in the entire region. Eisenhower feared that if South Vietnam gave into the power of communism the rest of Southeast Asia would fall as dominos. This was henceforth known as the domino theory. When John F. Kennedy was elected as president in 1960, he immediately declared, that he agreed with Eisenhower in the importance of Southeast Asia and especially South Vietnam. He expanded therefore the US Vietnam program until he was killed in 1963. After Kennedy's death, Vice President Lyndon B. Johnson were installed as President of USA and he was reelected in 1964. Johnson pledged to continue the programs that Kennedy had begun, both national and abroad. Johnson was not that interested foreign politics, therefore his advisors Robert McNamara and McGeorge Bundy were given the responsibility of the American involvement in Vietnam. After a North Vietnamese attack on an American destroyer, Johnson could not ignore the problems in Vietnam anymore. He asked the Congress permission for the Government to act without further Congress involvement and that was granted to him. In March 1965, Viet Cong attacked an American base in South Vietnam where the American military and democratic advisors were stationed. Johnson had to prove himself as a strong leader. He chose to insert the American combat forces. Hereafter USA were fully engaged in the war in Vietnam and marks the end of this paper.

This project uses, as before mentioned, Michael Walzers theory *Just and Unjust wars*. This theory is chosen because it is inspired by the theory of international relations, Idealism. Idealism is based on the perception that every conflict can be solved through democracy and interdependence

through freedom of trade. Therefore, Walzer is highly critical of the American involvement in the conflict in Vietnam. Walzer believes that the US did not do anything to provide democracy nor freedom of trade

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	9
2. Problemformulering	11
3. Metode	12
4. Teori	14
4.1 <i>The moral reality of war</i>	14
4.2 <i>The Theory of aggression</i>	15
4.3 <i>The War Convention</i>	15
4.4 <i>Dilemmas of War</i>	16
4.5 <i>The Question of Responsibility</i>	16
4.6 <i>Opsummering</i>	16
5. Forskningsoversigt	18
5.1 <i>Den dårlige krig</i>	18
5.2 <i>Revisionismens indtog</i>	19
5.3 <i>Moderne forskning</i>	19
5.4 <i>Opsamling</i>	21
6. Tiden efter indsættelse af amerikanske kamptropper og betydningen for Sydøstasien	23
7. Analyse	25
7.1 <i>Dwight D. Eisenhower og det amerikanske engagement i Vietnam (1954-1961)</i>	25
7.1.1 Eisenhoweradministrationens interesser i Sydøstasien	26
7.1.2 Eisenhoweradministrationens forhold til Diem	30
7.1.3 Eksterne argumenter	31
7.1.4 Interne diskussioner og argumenter	31
7.1.5 Delkonklusion	33
7.2 <i>John F. Kennedy (1961-1963)</i>	36
7.2.1 Kennedys rådgivere og regeringsstrukturen	36
7.2.2 Kennedyadministrationens interesse i Vietnam	37
7.2.3 Kennedyadministrationens forhold til Diem	40
7.2.4 Eksterne argumenter	42
7.2.5 Interne diskussioner og argumenter	45

7.2.6 Delkonklusion	49
7.3 Lyndon B. Johnson (1963-1965)	51
7.3.1 Johnsonadministrationens interesse i Sydvietnam	51
7.3.2 Eksterne argumenter	52
7.3.3 Interne diskussion og argumenter	55
7.3.4 Delkonklusion	58
7.4 Udviklingen i argumentationen fra 1954-1965	59
8. Diskussion	62
8.1 "Just and Unjust wars" som grundlag for bedømmelse af retfærdiggørelse af krig	62
8.2 Eisenhower	64
8.3 Kennedy	66
8.4 Johnson	68
9. Konklusion	69
10. Litteraturliste	72
10.1 Bøger og artikler	72
10.2 Primære kilder	74

1. Indledning

Da Frankrig trak sig tilbage fra Vietnam i 1954, blev det internationale samfund enige om, at man burde dele Vietnam i to dele; et kommunistisk Nord og et demokratisk Syd, ved Genevekonferencen samme år. USA, med Præsident Dwight D. Eisenhower i spidsen, var dog uenig i konferencens udfald og valgte derfor ikke at skrive under på den endelige aftale. Det førte til at de andre deltagende nationer ikke havde tiltro til aftalen, og der blev derfor ikke underskrevet nogen aftale. Herefter påbegyndte USA sit engagement i Sydøstasien, hvor man frygtede en kommunistisk offensiv.¹ I USA vurderede man, at det var den sovjetiske ledelses ønske at udbrede kommunismen og derigennem få kontrol med store dele af verden. Eisenhower mente, at nøglen for det sovjetiske ønske om ekspansion skulle findes i Sydøstasien, nærmere bestemt Vietnam. I den anledning fremlagde Eisenhower sin berømte 'domino-teori' i en tale, hvor han argumenterede for, at hvis et land overgik til et kommunistisk styre, ville flere lande følge.² USA påbegyndte derfor sin støtte til Ngo Dinh Diem, som man mente, var det bedste bud på en sydvietnamesisk leder, som samtidig kunne sikre landet, og dermed Sydøstasien, imod en kommunistisk overtagelse. Diems regering blev støttet med finansielle midler samt militære rådgivere, som skulle hjælpe med at forsvare landet imod en eventuel nordvietnamesisk militær aggression.³ Dette speciale omhandler de beslutninger, der blev truffet af de tre amerikanske regeringer fra 1954 til 1965. Formålet med specialet er at undersøge, hvorfor de amerikanske præsidenter agerede, som de gjorde. Målet er ligeledes at vurdere, hvordan USA retfærdiggjorde disse beslutninger, og om argumenterne for retfærdiggørelsen er valide.

Da projektet beskæftiger sig med årsagerne til USA's engagement i Vietnam og ikke den del af Vietnamkrigen, hvor de amerikanske kamptropper var til stede, stopper projektets analyse den 8. marts 1965, da Lyndon B. Johnson besluttede, at de amerikanske kamptropper skulle indsættes i Vietnam. Det er bredt kendt, at der blandt den amerikanske befolkning herskede stor utilfredshed med beslutningen om, at amerikanske soldater skulle sendes til Vietnam i en krig, mange frygtede ville ende som krigen i Korea. For dette projekt er det ikke relevant at gå i dybden med befolkningens utilfredshed. Når de forskellige administrationers eksterne argumenter analyseres, vil

---

¹ Young m.fl (2002); s.48

² Jones (1995); s.537

³ Jones (1995); s.539

befolkningens utilfredshed blive nævnt, men det er ikke et bærende element for projektet, og derfor vil det ikke være et fokuspunkt.

2. Problemformulering

Eftersom litteraturen omhandlende optakten til Vietnamkrigen er meget personfikseret og i høj grad fokuserer på, hvilke motiver især John F. Kennedy og Lyndon B. Johnson havde, finder jeg det relevant at undersøge, hvorfor USA var militært aktiv i Vietnam, med udgangspunkt i Eisenhower-, Kennedy- og Johnsonadministrationen. Jeg har valgt at inddrage Eisenhower-administrationen, da det var i den periode, USA engagerede sig i Sydvietnam. Desuden formulerede Eisenhower 'domino-teorien', som blev grundlaget for den amerikanske indsats. Jeg finder det relevant at diskutere, hvordan de skiftende amerikanske præsidenter retfærdiggjorde det militære engagement. Denne diskussion vil tage udgangspunkt i Walzers diskussion om, hvordan og hvornår en krig kan retfærdiggøres.

"Hvorfor påbegyndte USA et militært engagement i Vietnam i 1954-1965, og hvordan retfærdiggjorde man denne indsats?"

Igennem de 11 år dette projekt vil behandle, var der i USA tre forskellige præsidenter; Dwight D. Eisenhower, John F. Kennedy og Lyndon B. Johnson. Som beskrevet i indledningen, var det Eisenhower, der påbegyndte den amerikanske interesse for Vietnam og formulerede den berømte 'domino-teori', som vil blive brugt senere i projektet. Det var altså Eisenhower, der tog initiativ til engagementet i Vietnam, dog uden at være til stede med militære styrker. Da Kennedy kom til, fortsatte han i høj grad denne tilgang, men blev i løbet af sin embedsperiode mere kritisk. Da Kennedy døde, overtog Johnson præsidentposten. Det var hans beslutning at indsætte militære styrker for at forsvare de sydvietnamesiske grænser. Undersøgelsen af, hvorfor USA sendte tropper til Sydvietnam, og hvordan man retfærdiggjorde dette, stopper den 8. marts 1965, da Johnson besluttede at sende amerikanske tropper til Sydvietnam. Herefter var USA reelt deltagende i krigen, og optakten dertil slutter altså her.

3. Metode

I dette afsnit findes en beskrivelse af, hvordan projektet er bygget op. Det er en redegørelse samt begrundelse for, hvad de enkelte afsnit i projektet indeholder, og hvorfor netop denne metode er valgt i forhold til problemformuleringen.

Før analysen udarbejdes et afsnit, som kort beskriver Vietnamkrigens forløb fra 1965-1973 samt udviklingen i Sydøstasien i årene efter det amerikanske tilbagetog. Dette afsnit vil give et overblik over tiden efter dette projekts ramme. Det er relevant for projektet, da det giver et billede af, hvilken betydning Eisenhower, Kennedy og Johnsons argumenter for retfærdiggørelsen af den amerikanske tilstedeværelse i Sydvietnam fik i tiden derefter.

I dette projekt har jeg valgt at benytte Michael Walzers ”Just and Unjust wars” som teoretisk grundlag. Det er især Walzers teori og holdning til, hvordan en krig retfærdiggøres, samt hvilke moralske overvejelser, der ligger bag en krig og den aggression, som fører til krigen. Walzers teori vil især fungere som et grundlag for en diskussion om, hvorvidt USA’s retfærdiggørelse af deres indsats i Vietnam er moralsk forkert. Her vil ligeledes følge en vurdering af, hvorvidt Walzers holdning til den amerikanske krig i Vietnam er brugbar.

Mit fokus i forskningsoversigten har været at finde ud af, hvilke emner og hvilken vinkel forskningen tidligere har haft fokus på i behandlingen af Vietnamkrigen. Denne gennemgang af forskningen vil være særdeles behjælpelig med at placere dette projekt i forhold til resten af forskningen. Den gør det desuden lettere at finde fokuspunkter til en senere analyse og diskussion. Forskningsoversigtens primære formål er dog at være behjælpelig med at formulere de tre analysespørgsmål, der præsenteres senere.

For at besvare problemformuleringen finder jeg det relevant at lave en analyse af, hvorfor USA havde interesse i Vietnam. Analysen vil jeg lave igennem tre analysespørgsmål, som vil være med til at sikre en rød tråd i besvarelsen og overskueliggøre processen. De tre analysespørgsmål følger herunder:

1. Hvorfor involverede USA sig i Vietnam efter Genevekonventionen i 1954?

2. Hvordan retfærdiggjorde USA indsatsen i Vietnam? Og ændrede argumenterne sig undervejs?
3. Var der forskelle i, hvilke begrundelser man brugte internt kontra eksternt i de skiftende administrationer?

Jeg er nået frem til netop disse analysespørgsmål igennem læsning af tidligere forskning om optakten til Vietnamkrigen og Walzers teori om retfærdiggørelse af krig, hvor han blandt andet behandler netop USA's argumenter for at gå i krig i Vietnam. Som det vil fremgå af forskningsoversigten, har forskningen siden Vietnamkrigen haft forskellige fokuspunkter. Det er ved hjælp af disse, jeg er nået frem til analysespørgsmålene. I forbindelse med analysen af de interne diskussioner omhandlende situationen i Vietnam vil jeg benytte Pentagon-papirerne. En lille del af Pentagon-papirerne blev offentliggjort i 1971, og de indeholder blandt andet dokumenter omhandlende Eisenhower-, Kennedy- og Johnsonadministrationens overvejelser i forbindelse med den amerikanske tilstedeværelse i Sydvietnam. Dokumenterne fra Eisenhower- og Kennedyadministrationen blev udvidet i 2011, men det har ikke været muligt at finde den opdaterede udgave af dokumenterne fra Johnsonadministrationen. Den del af analysen bygger derfor hovedsageligt på de nøgledokumenter, som New York Times udgav i 1971. Alle dele af analysen er suppleret af forskningen, jævnfør forskningsoversigten.

For at besvare den del af problemformuleringen, der omhandler retfærdiggørelsen af Vietnamkrigen, vil jeg bruge Walzers teori, som beskrevet i afsnittet "4. Teori". Jeg vil på baggrund af denne diskutere, hvorvidt de skiftende amerikanske præsidenter retfærdiggjorde den amerikanske tilstedeværelse i Vietnam. Herigennem vil jeg desuden undersøge, om Walzers teori om retfærdiggørelse af krig er brugbar, eller om han mangler nogle vurderingsparametre, når han vurderer, hvorvidt en krig er retfærdiggjort. Desuden udarbejdes en vurdering af, om Walzers vurdering af Vietnamkrigen er fyldestgørende.

4. Teori

I dette afsnit beskrives Michael Walzers teori om "Just and Unjust war". Bogen er delt op i fem afsnit, som hver behandler forskellige emner inden for retfærdiggørelse af krig. Disse emner vil herunder blive gennemgået for at skabe et overblik over, hvornår Walzer mener, at en krig er retfærdig.

4.1 The moral reality of war

I bogens første afsnit giver Walzer tydeligt udtryk for, at han mener, at realismen, og de folk der betror sig til denne teori, er problemet. Han beskriver, at det fundament, realismen bygger på, ofte bliver benyttet som undskyldning eller for at forsvare handlinger, der er moralsk forkerte.⁴ Walzer behandler desuden, hvornår han mener, at det er moralsk forkert at gå i krig:

"The moral reality of war is divided into two parts. War is always judged twice, first with reference to the reasons states have for fighting, secondly with reference to the means they adopt (...) The two sorts of judgment are logically independent. It is perfectly possible for a just war to be fought unjustly and for an unjust war to be fought in strict accordance with the rules. But this independence, though our views of particular wars often conform to its terms, is nevertheless puzzling. It is a crime to commit aggression, but aggressive war is a rule-governed activity. It is right to resist aggression, but the resistance is subject to moral (and legal) restraint. The dualism (...) is at the heart of all that is most problematic in the moral reality of war."⁵

Walzer mener altså, at der to typer retfærdiggørelse; den ene er retfærdiggørelse for årsagen til, at stater finder det nødvendigt at gå i krig. Den anden er retfærdiggørelse for de midler, man bruger under krigen. I dette projekt er kun den første type relevant. Walzer mener i øvrigt, at det er moralsk i orden at forsvare sig imod aggression, men aldrig i orden at være den part, der starter aggressionen.

---

⁴ Walzer (1977); s.4

⁵ Walzer (1977); s.21

4.2 The Theory of aggression

Walzer opsummerer sin teori bag staters aggression i de følgende seks punkter:

- ”1) There exists an international society of independent states.
- 2) This international society has a law that establishes the rights of its members – above all, the rights of territorial integrity and political sovereignty.
- 3) Any use of force or imminent threat of force by one state is against the political act.
- 4) Aggression justifies two kinds of violent response: a war of self-defense by the victim and a war of law enforcement by the victim and any other members of international society.
- 5) Nothing but aggression can justify war.
- 6) Once the aggressor state has been militarily repulsed, it can also be punished.”⁶

Disse seks punkter fungerer som en slags grundlag for vurdering af, om en krig er moralsk retfærdig.

4.3 The War Convention

I dette afsnit behandler Walzer civiles rettigheder i tilfælde af krig:

”A legitimate act of war is one that does not violate the human rights of the people against whom it is directed. (...) Everyone else [who is not a soldier fighting in a war] retains his rights, and states remain committed, and entitled, to defend those rights whether their wars are aggressive or not. But now they do this not by fighting but by entering into agreements among themselves, by observing these agreements and expecting reciprocal observance, and by threatening to punish military leaders or individual soldiers who violate them.”⁷

---

⁶ Walzer (1977); s.61f

⁷ Walzer (1977); s.136f

Han fastslår, at i tilfælde af krig må de civiles rettigheder under ingen omstændigheder overskrides. Endvidere mener Walzer, at det til enhver tid er de civiles rettigheder at sikre sig, at deres grundlæggende rettigheder ikke overskrides, uanset om det kræver en aggressiv handling.

4.4 Dilemmas of War

Walzer erkender, at der i en krig kan opstå dilemmaer omkring krigens love. Han mener, at det kan forsvares at bryde disse love. Det kan dog kun forsvares i tilfælde af, at et nederlag vil medføre en katastrofe for det politiske fællesskab. Walzer understreger dog, at hvis et brud på krigens love sker med den tanke, at man vil overvinde fjenden hurtigere, er det moralsk forkert.⁸

4.5 The Question of Responsibility

I bogens sidste afsnit behandler Walzer problemstillingen om, hvem der må bære ansvaret for at have startet en krig. Det handler ikke om, hvilken af de deltagende krigsførende nationer, der skal bære ansvaret, da han tidligere har gjort det klart, at det land, som starter en aggression, er det land, som er skyld i krigen. Afsnittet handler derimod om, hvorvidt det er muligt at tillægge en enkelt eller en gruppe af soldater og beslutningstagere skylden for aktioner og/eller krigsforbrydelser, der har fundet sted. Han argumenterer for, at når en soldat eller beslutningstager træffer et moralsk valg i en krigssituation, må det være muligt at stille dem til ansvar for denne beslutning. Altså, hvis krigens love er blevet brudt, må der være nogen, der har brudt dem.⁹

4.6 Opsummering

I sin bog beskriver Michael Walzer sin teori, ”Just and Unjust wars”. Han bruger sin teori til at beskrive, hvornår det er moralsk retfærdigt at gå i krig imod et andet land. Med andre ord er det, for Walzer, en retfærdig krig, når følgende punkter er opfyldt: 1) Man må ikke starte som værende den aggressive part, 2) Forsvaret mod en udefra kommende aggression skal være godkendt af en højere instans (For eksempel FN), 3) Krigens love og menneskerettighederne skal overholdes. I dette projekt er det hovedsageligt de to første punkter, der vil blive benyttet. De sidste tre afsnit

---

⁸ Walzer (1977); s.268

⁹ Walzer (1977); s.287

handler om moralske forpligtigelser og dilemmaer, som opstår under de militære aktioner i en krig, og da dette projekt udelukkende behandler optakten til krigen, findes de sidste afsnit ikke relevante.

I bogen bruger Walzer netop Vietnamkrigen som et eksempel på en uretfærdig krig. Walzer angriber USA for at forsvare sine militære aktioner i Vietnam med, at der var tale om lovlige støtte til Sydvietnam, og at det var som svar på en nordvietnamesisk aggression.¹⁰ Walzer argumenterer for, at hvis der skal være tale om lovlige støtte, skal støtten gives til en lovlige regering. Ifølge Walzer var regeringen i Sydvietnam ikke lovlige, da man ikke afholdt demokratiske valg, som man aftalte ved Genèvekonferencen i 1954. Desuden retfærdiggjorde amerikanerne den militære støtte og indblanding med, at det var som svar på Nordvietnams aggressioner, hvilket ifølge Walzer ikke stemmer overens med realiteterne.¹¹

I ovenstående afsnit bruger Walzer sin teori om, at den eneste moralske korrekte retfærdiggørelse af krig er, hvis det er som svar på en aggression fra et andet land. Derfor mener han ikke, at USA's krig i Vietnam var retfærdiggjort, da Sydvietnams problemer var forbundet med uroligheder internt i landet.

---

¹⁰ Walzer (1977); s.97f

¹¹ Walzer (1977); s.99

5. Forskningsoversigt

Siden Vietnamkrigens start i 1965 er der skrevet meget herom. I dag er det stadig et emne, som interesserer mange forskere. Årsagen hertil er, at der stadig er uenighed om, hvorvidt amerikanernes krig i Vietnam var nødvendig, og om den kunne have været undgået. I følgende afsnit tegnes et billede af forskningen fra 1967 til 2015. Inspirationen til denne forskningsoversigt er fundet i Philip E. Cattons oversigt, som behandler samme emne. Yderligere har jeg benyttet relevant litteratur. På den baggrund udarbejdes en diskussion, hvor linjerne i forskningen tydeliggøres, og det vil herefter være muligt at se, hvordan forskningen har udviklet sig.

5.1 Den dårlige krig

Fra forskningens begyndelse var der fokus på, hvorvidt krigen i Vietnam kunne have været undgået. Især umiddelbart efter præsident Lyndon B. Johnson besluttede at sende amerikanske styrker til Vietnam, var forskningen kritisk. I 1967 skrev Schlesinger Jr. at både Eisenhower, Kennedy og Johnson anså hver af deres beslutninger, med relation til situationen i Vietnam, som værende den sidste nødvendige eskalering. Det er dels et udtryk for en forståelse for den situation, de forskellige præsidenter var i på det givne tidspunkt. De ikke ønskede at eskalere situationen mere end højest nødvendigt, men det var især en kritik af, at man hverken havde sat sig ordentligt ind i den situation, der var opstået i Vietnam, den vietnamesiske kultur eller historie. Fitz-Gerald (1972), mente ligeledes, at de skiftende præsidenter og rådgivere fejltolkede situationen i Vietnam. Hun kritiserede desuden Eisenhower for at støtte Ngo Dinh Diem som Sydvietnams leder efter delingen af Vietnam i 1954, da han viste sig ikke at være samarbejdsvillig, hvorfor Kennedy følte sig nødsaget til at støtte et kup imod Diem i 1963. Fitz-Gerald fandt på den baggrund frem til, at krigen i Vietnam var unødvendig, da det var en intern konflikt i Vietnam og ikke en international konflikt, som amerikanerne gjorde det til. Herring (1976), trak linjer tilbage til afslutningen af Anden Verdenskrig, hvor præsident Harry S. Truman formulerede sin ”containment-politik”. Ifølge Herring blev denne politik så dybt forankret i amerikanerne, at der ikke fandtes et alternativ. Derfor mente Herring, at Vietnamkrigen var den eneste logiske udvikling, dog mente han ikke, at den var uundgåelig, og hvis Eisenhower, Kennedy eller Johnson havde trukket sig ud af Vietnam, ville krigen ikke være opstået. På grund af containment-politikken skete det dog ikke. Herring behandlede desuden det amerikanske initiativ til at oprette SEATO (South East Asian Treaty Organisation). Amerikanerne håbede, at den ville have samme effekt som Atlantpagten og NATO

havde for Europa, hvor det lykkedes at styrke det europæiske sammenhold og at holde Sovjetunionen og kommunismen væk. Herring anser det dog som værende en naiv tanke, da landene, som sagde ja til SEATO, hverken havde midlerne eller interessen i at stå sammen om at holde sig fri fra sovjetisk påvirkning.¹²

5.2 Revisionismens indtog

Revisionisme betyder, ifølge ordbogen, en videnskab, der bygger på allerede eksisterende forskning, men som på et kritisk grundlag afviger derfra. Det er præcis, hvad der skete i slutningen af 1970'erne og fortsatte op igennem 1980'erne. Philip E. Catton argumenterer for, at valget af Ronald Reagan som amerikansk præsident var en del af årsagen til den nye retning inden for forskningen. Reagan mente ikke, at den amerikanske deltagelse i Vietnamkrigen var en dårlig ting, men at det var en nobel sag, som USA ville have vundet, hvis man havde øget militærets budgetter. Denne holdning smittede af på mange forskere: at anskue krigen som en nødvendighed og forsøge at forsvare USA's beslutning om at gå i krig i Vietnam. Ralph Smith afviste, at oprøret i Vietnam blev styret af den sovjetiske ledelse i Moskva, men mente dog heller ikke, at situationen i Vietnam kun var af national karakter. Ifølge Smith var krisen i Vietnam en trussel imod USA's internationale position som supermagt, og derfor kunne USA ikke ignorere situationen. Norman Podhoertz argumenterede for, at USA var gået i krig for at forsvare den sydlige halvkugle imod "den onde kommunisme".

Ifølge Phillip E. Catton var det større spørgsmål ifølge disse revisionister ikke USA's moralske dilemma, men nærmere, hvordan det, man anså som værende verdens største militærmagt, kunne tabe en krig imod en hær bestående af bønder.

5.3 Moderne forskning

Op igennem 1990'erne og 2000'erne brugte man meget tid og plads på at finde ud af, hvordan og hvorfor USA endte med at sende væbnede styrker til Vietnam. Der var ikke længere en konsensus om forskningens holdning til krigen. Ifølge Khong (1992) brugte rådgiverne i Johnsonadministrationen analogier fra tidligere konflikter til at beslutte sig for, hvad man skulle

---

¹² Herring (1976); s.44f

stille op i Vietnam. Kun få rådgivere brugte Frankrigs nederlag i Vietnam i 1954 som en passende analogi; det var dog også de eneste, der mente, at man skulle trække sig ud af Vietnam. Karnow (1994) var, ligesom Khong, kritisk over for beslutningstagerne. Han mente, at man fejltolkede konflikten i Vietnam, og at det ikke var en international konflikt, som især McNamara, Bundy og Rusk gjorde det til. Logevall (1999) giver udtryk for, at Vietnamkrigen i høj grad kunne have været undgået. Han mente at en række beslutninger, foretaget af især Johnsonadministrationen efter 1963, var årsagen til, at konflikten i Vietnam endte med en væbnet konflikt. Anderson (1998) mente, at Kennedy og Johnson var fanget af Trumans containment-politik.¹³ Anderson beskriver desuden, hvordan amerikanerne var nervøse for, at et samlet Vietnam ville være en port til Sydøstasien for Sovjetunionen, og derfor endte det med, at USA leverede en amerikansk løsning på et vietnamesisk problem¹⁴. Lind (1999) skiller sig ud fra størstedelen af den resterende forskning i 1990'erne og tilslutter sig nærmere en del af forskningen fra 1980'erne. Lind mente, at krigen i Vietnam både var logisk og nødvendig. Lind så krigen som den eneste løsning på udbredelsen af kommunismen.

Tendensen fra 1990'erne fortsætter op igennem 00'erne og frem til den nyeste forskning. Generelt er der konsensus om, at det var en dårlig beslutning at gå i krig, og derfor handler diskussionen også om, hvorfor det endte med krig, og hvem der var skyld i, at det gik så galt. Kaiser (2002) sætter fokus på Kennedys uenighed med sine rådgivere. Kennedy ville gerne løse Vietnamproblematikken igennem SEATO, problemet var, at de resterende medlemslande ikke så nogen fordele i at hjælpe i Vietnam. Kennedys rådgivere mente, at den bedste løsning var at indsætte amerikanske styrker, hvilket Kennedy ikke var interesseret i, da han, ifølge Kaiser, helst ville løse krisen diplomatisk.¹⁵ Ifølge Young m.fl. (2002) havde McNamara stor indflydelse på Johnson, som i høj grad stolede på McNamara. Johnson gav McNamara stor indflydelse på beslutninger angående Vietnam. I 1965 fremlagde McNamara tre muligheder for Johnson. McNamara fremlagde dem dog på en sådan måde, at det eneste logiske ville være at eskalere indsatsen i Vietnam. I 2012 udgav Friedman bogen "Rethinking Anti-Americanism". Heri beskriver han, hvordan USA følte sig isoleret i verden, fordi der ikke var andre lande, der kunne forstå vigtigheden af Vietnam som strategisk position. Han beskriver blandt andet, hvordan Kennedy og Johnson overhørte advarsler

---

¹³ Anderson (1998); s.5

¹⁴ Anderson (1998); s.95

¹⁵ Kaiser (2002); s.92

fra den franske præsident Charles de Gaulle.¹⁶ Desuden beskriver han, hvordan USA sammenlignede situationen i Vietnam med Anden Verdenskrig, da Kina ikke ville overholde en aftale om et neutralt Vietnam, ligesom Hitler ikke overholdt sin aftale med Storbritannien.¹⁷ Ifølge Bjerre (2015) skal årsagen til den militære konflikt findes allerede efter Genèvekonventionen i 1954. Herefter besluttede Eisenhower at støtte Sydvietnam med militære og politiske rådgivere. Herefter var Kennedy nervøs for at blive en af de præsidenter, der tabte alle internationale konflikter til den kommunistiske ledelse i Sovjetunionen. Han valgte derfor at stå fast i Vietnam, selvom han måske var klar over, at situationen ikke var optimal. Da Johnson overtog efter Kennedys død, følte han ikke, at han havde folket bag sig, da han ikke var valgt som præsident. Han valgte derfor at fortsætte Kennedys linje. Bjerre beskriver, at udenrigspolitik ikke interesserede Johnson, og han overlod derfor en stor del af ansvaret til blandt andet McNamara. Generelt er Bjerre kritisk i forhold til de beslutninger, de skiftende amerikanske præsidenter tog i forhold til optrapning af indsatsen i Vietnam. Det fremgår tydeligt, da Bjerre beskriver, hvordan USA's allierede, og især Frankrigs præsident Charles de Gaulle, pressede på for en fredelig løsning i Vietnam.

5.4 Opsamling

Ifølge ovenstående afsnit er det tydeligt, at der siden slutningen af 1960'erne har været forskellige vinkler og fokuspunkter inden for forskningen omhandlende Vietnamkrigen og årsagerne dertil.

I 1960'erne og første del af 1970'erne kritiserede forskningen i høj grad de amerikanske beslutningstagere som værende uvidende og ikke have sat sig ordentligt ind i Vietnams kultur og historie, før man valgte at engagere sig militært. I slutningen af 1970'erne og op igennem 1980'erne skiftede forskningen for det første fokus: det handlede nu i høj grad om, hvorfor amerikanerne ikke kunne vinde i Vietnam. Man udviste desuden en forståelse for det militære engagement, da man mente, at det var den eneste måde, hvorpå man kunne undgå, at kommunismen spredte sig til hele den sydlige halvkugle. I 1990'erne fandt forskningen inspiration fra den forskning, der begyndte i 1960'erne. Generelt var forskningen altså kritisk over for beslutningen om at gå i krig. Denne tendens fortsatte op igennem 00'erne, hvor forskningen, med Bjerres bog fra 2015, blev mere personfikseret, end man tidligere havde set. Bjerre går mere i dybden med, hvilke overvejelser der lå bag de forskellige

---

¹⁶ Friedman (2012); s.184

¹⁷ Friedman (2012); s.185

præsidenters beslutninger. Bjerre forsøger at forklare årsagerne til krigen og ikke at være lige så kritisk over for beslutningerne som den tidligere forskning. Alligevel fremtræder der en vis kritik af især Johnson, da han ikke lyttede til sine allieredes advarsler om, at USA burde stoppe optrapningen af krigen og i stedet søge en diplomatisk løsning.

6. Tiden efter indsættelse af amerikanske kamptropper og betydningen for Sydøstasien

Dette afsnit indeholder en gennemgang af Vietnamkrigen i perioden efter, at dette projekt afslutter sin undersøgelse. Der vil desuden være en beskrivelse af konsekvenserne for Sydvietnam og resten af Sydøstasien.

Slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne var en urolig tid internt i USA. Den offentlige debat i USA handlede ikke bare om, at USA øgede engagementet i Vietnam. Der var også tale om borgerrettighedsdiskussioner, en blomstrende hippiebevægelse og et regulært ungdomsoprør. Fra 1965 kom Vietnamkrigen til at fungere som et samlingspunkt for de forskellige oprørsparter i USA.¹⁸ Det betød, at der var en stor splittelse i befolkningen, hvilket førte til stor utilfredshed med de amerikanske regeringer, især fra 1965 og frem. Mange unge amerikanere ville ikke i krig og udeblev derfor fra deres værnepligt og valgte i stedet en tilværelse som desertører. Utilfredsheden bundede blandt andet i en mangel på forståelse for, hvorfor unge amerikanske mænd skulle sendes i krig i et land, der lå på den anden side af jorden for at kæmpe for en sag, som ikke påvirkede livet i USA. Utilfredsheden opstod ikke uden grund. 58.220 amerikanere mistede livet under tjeneste i Vietnam.¹⁹ Til sammenligning mistede 200.000-250.000 sydvietnamesere livet i samme periode.²⁰ Da Richard M. Nixon blev valgt som amerikansk præsident i 1968, var det med et løfte om, at USA hurtigst mulig skulle ud af Vietnam, da situationen i Vietnam ikke var holdbar for USA og den amerikanske befolkning.²¹ Det lykkedes i 1973, hvor USA trak sine sidste soldater ud af Vietnam.

Efter det amerikanske tilbagetog i 1973 fik Nordvietnam og Viet Cong vind i sejlene. Det betød, at nordvietnamesiske styrker i 1975 indtog den sydvietnamesiske hovedstad, Saigon, hvor man tog kontrol over Sydvietnam. I perioden efter overtog nationalkommunistiske partier magten i både Cambodja og Laos.²² Herigennem ser det ud til, at Eisenhower havde ret, da han fremlagde sin 'domino-teori', og at Kennedy og Johnson gjorde klogt i at følge den. Kommunismen bredte sig dog

---

¹⁸ Bjerre (2015); s.257

¹⁹ National Archives (2013)

²⁰ Spector (2016)

²¹ Bjerre (2015); s.257

²² Bjerre (2015); s.475

aldrig yderligere, og det var ikke den, kommunisme man kendte fra Sovjetunionen. Der var i højere grad tale om en art national kommunisme uden interesse for at udvide sit territorium.

7. Analyse

I dette afsnit behandles henholdsvis Eisenhower-, Kennedy- og Johnsonadministrationernes holdning til situationen i Vietnam. Nærmere undersøges det, hvordan de tre administrationer argumenterede for og retfærdiggjorde den amerikanske tilstedeværelse i Vietnam fra Genevekonferencens afslutning i 1954 til indsættelsen af amerikanske kamptropper i 1965.

7.1 Dwight D. Eisenhower og det amerikanske engagement i Vietnam (1954-1961)

Efter Frankrigs nederlag i Vietnam i 1954 mødtes relevante parter med relation til Sydøstasien til forhandlinger i Geneve om fred, og om hvad man skulle stille op med situationen i Sydøstasien.²³ De deltagende parter var: Cambodja, Kina, Frankrig, Laos, Sovjetunionen, USA, Storbritannien, Viet Minh (Nordvietnam) og Den Vietnamesiske Stat (Sydvietnam).

Den 21. juli opnåede man ved Genevekonferencen en aftale om våbenhvile langs den 17. bredde-grad, hvilket betød en de facto opdeling af Vietnam. Samtidig fik de hidtil stridende parter 300 dage til at trække deres styrker tilbage. I den endelige aftale aftalte parterne, at der skulle afholdes demokratisk valg før 1956 med henblik på at samle Vietnam.²⁴ Især den sidste del var af stor vigtighed for Viet Minh (Nordvietnam), da de på aftaletidspunktet havde kontrol over to tredjedele af Vietnam.

Da de ni deltagende parter var blevet enige om aftalen, lagde USA vægt på, at selvom man var blevet enige om en aftale, var man ikke juridisk bundet af den i fremtiden. Derfor endte det med, at ingen lande skrev under på den endelige aftale. Dog blev der under konferencen underskrevet delaftaler, der dog ikke var juridisk bindende.²⁵

Årsagen til den amerikanske afvisning af at underskrive aftalen fra Geneve skal findes i opdelingen af Vietnam:

---

²³ The Editors of Encyclopædia Britannica

²⁴ The Editors of Encyclopædia Britannica

²⁵ The Editors of Encyclopædia Britannica

”In the case of nations divided against their will, we shall continue to seek to achieve unity through free elections supervised by the United Nations to ensure that they are conducted fairly.”²⁶

Overstående citat er et uddrag fra det officielle amerikanske svar på aftalen fra Genevekonferencen. Eisenhoweradministrationen var imod en deling af Vietnam, da befolkningen ikke havde haft mulighed for at stemme, og det var den officielle udmelding for, hvorfor USA ikke skrev under på den endelige aftale. For USA var det vigtige altså frihed for borgerne. Dette bekræftes senere i det officielle svar, hvor der står, at befolkningen skal være i stand til at bestemme sin egen skæbne.

7.1.1 Eisenhoweradministrationens interesser i Sydøstasien

Forud for Genevekonferencen afholdt Eisenhower et pressemøde, hvor journalister havde mulighed for at stille spørgsmål til præsidenten. Her blev Eisenhower blandt andet spurgt til vigtigheden af Sydøstasien, da journalisten ikke var sikker på, om den amerikanske befolkning havde en fuld forståelse deraf. Som svar opstillede Eisenhower tre årsager til, hvorfor Sydøstasien var af stor vigtighed for den frie verden:

”First of all, you have the specific value of a locality in its production of materials that the world needs.

Then you have the possibility that many human beings pass under a dictatorship that is inimical to the free world.

Finally, you have broader considerations that might follow what you would call the "falling domino" principle. You have a row of dominoes set up; you knock over the first one, and what will happen to the last one is the certainty that it will go over very quickly. So you could have a beginning of a disintegration that would have the most profound influences.”²⁷

---

²⁶ The Encyclopedia of the Vietnam War: ”21. July 1954”U.S. Government Response to the Geneva Declarations””; s.935

²⁷ The Encyclopedia of the Vietnam War: ”7. April 1954 ”President Eisenhower’s News Conference””; s.929

Den første årsag tillægger forskningen ikke den store betydning. Bjerre påpeger dog, at USA's interesse lå i at modernisere den sydvietnamesiske industri, da man mente, at en sund økonomi var det stærkeste våben imod kommunisme samt en styrkelse af demokratiet.²⁸ Den anden årsag, var at Eisenhower ikke ønskede muligheden for, at frie mennesker skal under en diktatorisk regering. Dette argument brugte Eisenhower ligeledes, da han senere afviste at skrive under på aftalen fra Genevekonferencen. Den sidste årsag afspejler den amerikanske frygt for kommunismens udbredelse. Da Eisenhower blev valgt som præsident i 1952, var et af hans løfter, at han ville afslutte Koreakrigen, hvilket lykkedes i 1953. Derudover havde Eisenhower en plan om, at sovjetisk aggression skulle besvares med minimum samme styrke, og Eisenhower brugte derfor penge på at opgradere det amerikanske atomvåbenprogram. Atomvåbenprogrammet var billigere at opgradere end det ville være at investere i kamptropperne, hvilket stemmer overens med Eisenhowers ønske om ikke at bruge for mange midler på udenrigspolitiske problemer.²⁹ I forskningen er der bred enighed om, at Eisenhowers 'domino-teori' var en af de grundlæggende faktorer for både Kennedy og Johnsons ageren i Sydøstasien og især Vietnam. Ifølge David L. Anderson var Eisenhower fanget af Trumans inddæmningspolitik, hvor målet var at inddæmme Sovjetunionen.³⁰ Trumanadministrationen var overbevist om, at det var Sovjetunionens mål at overtage den frie verden og underlægge den kommunistisk undertrykkelse. Derfor mente man, at det var nødvendigt at inddæmme Sovjetunionen og dermed redde den frie verden fra kommunistisk undertrykkelse.³¹ Ifølge Stanley Karnow mente Eisenhoweradministrationen, at Sovjetunionens støtte til det, Karnow kalder "krigen for national frigørelse", var et sikkert bevis på Sovjetunionens ønske om at overtage frie stater og underlægge dem kommunistisk styre. Derfor var det af stor vigtighed for USA at sørge for at inddæmme Sovjetunionen, så man undgik en 'domino-effekt' i Sydøstasien.³² USA havde desuden en vigtig allieret i Japan. Internt i Eisenhoweradministrationen herskede der nervøsitet for, om det var muligt, at kommunismen kunne sprede sig til Japan, hvis man ikke fik bremsset den.³³ Mange forskere mener, at efter Truman fremlagde sin doktrin i 1947, anså USA sig som værende den frie verdens beskytter. Under hele den kolde krig turde ingen

---

²⁸ Bjerre (2015); s.118

²⁹ Thorsen (2013)

³⁰ Anderson (1998); s.95

³¹ Office of the Historian

³² Karnow (1994); s.264

³³ The Encyclopedia of the Vietnam War: "20. August 1954 "NSC 5492/2" Review of the U. S. policy in the Far East" [Extracts]"; s.937

amerikansk præsident forlade Trumandoktrinen helt.³⁴ Eisenhoweradministrationen anså udfaldet af Genevekonferencen som værende en sejr for Sovjetunionen og for kommunismen som ideologi. Ifølge Eisenhoweradministrationen var udfaldet nemlig ensbetydende med, at kommunismen nu havde fået et fast ståsted i Sydøstasien.³⁵ Efter Genevekonferencen gjorde Eisenhoweradministrationen sig overvejelser om, hvad man skulle gøre ved situationen i Sydøstasien. Under et møde, hvor Eisenhoweradministrationen diskuterede, hvordan man skulle forholde sig til situationen i Sydøstasien, blev man enige om, at USA skulle gøre, hvad man kunne, for at begrænse Kinas magt i området, også selvom det ville fremprovokere en krig, på trods af det ikke var målet med en indgriben. Desuden var der enighed om, at man måtte støtte Sydvietnam med finansielle midler og rådgivning, for at sikre, at der ikke var mulighed for en kommunistisk overtagelse. Desuden skulle man hjælpe de nordvietnamesere, som ønskede at flygte til Sydvietnam, for at vise, at den frie vestlige ideologi bekymrede sig om mennesker.³⁶ Under samme møde fremgik det, at det var vigtigt, at man fik en sikkerhedsaftale på plads, der sikrede den amerikanske tilstedeværelse i Sydøstasien, også for at sikre en militær opbakning i tilfælde af krig.

Umiddelbart efter Genevekonferencen var USA primus motor i oprettelsen af South East Asia Treaty Organisation (SEATO), som var en pendant til NATO. De deltagende lande var USA, Australien, New Zealand, Thailand, Pakistan, Filippinerne, Frankrig og England. Formålet var at sikre Sydøstasien imod suverænitetstafgivelse. Ifølge Herring (1986) var formålet med SEATO at skræmme det, Eisenhoweradministrationen anså som værende den offensive kommunistiske ideologi, i tråd med Trumans ”containment”-politik.³⁷ Ifølge Bjerre (2015) håbede Eisenhower, at SEATO ville have samme effekt, som NATO havde haft for Vesteuropa, og ville standse den kommunistiske udbredelse i Sydøstasien. Der var dog visse forskelle fra NATO: for det første var landene ikke forpligtiget til at støtte hinanden militært, hvis de skulle blive invaderet. For det andet havde SEATO ingen stående styrker, som NATO havde. Eisenhowers udenrigsminister Dulles mente, at USA, igennem SEATO, havde en lovlig årsag til at forsvare Sydvietnam i tilfælde af en

---

³⁴ Young m.fl. (2002); s.48

³⁵ The Encyclopedia of the Vietnam War: ”20. August 1954 ”NSC 5492/2” Review of the U. S. policy in the Far East” [Extracts]”; s.937

³⁶ The Encyclopedia of the Vietnam War: ”20. August 1954 ”NSC 5492/2” Review of the U. S. policy in the Far East” [Extracts]”; s.937f

³⁷ Herring (1986); s.44f

invasion fra Nordvietnam.³⁸ I juli 1955 vurderede Eisenhoweradministrationen, at oprettelse af SEATO havde været en succes, da man mente, at det havde skræmt Nordvietnam fra at overveje en invasion af Sydvietnam, da man frygtede Pagtens deltagelse i krigen.³⁹

På det før omtalte pressemøde, som Eisenhower afholdte forud for Genevekonferencen, blev Eisenhower desuden spurgt til, om han ønskede, at forhandlinger i Sydøstasien skulle gå igennem FN. Hertil svarede han, at han ikke var sikker på, at FN var løsningen, men at han heller ikke mente, at det var en situation, en enkelt nation kunne klare alene. Han understregede, at der var brug for samarbejde for at løse problemet.⁴⁰ På trods af Eisenhowers udtalelser endte det med, at USA var næsten alene om at løfte opgaven i Vietnam. På trods af oprettelsen af SEATO var der ikke meget hjælp at hente, da det hovedsageligt fungerede som en måde, hvorpå USA kunne være lovligt aktiv i Vietnam.

I 1956 kom Eisenhowers godkendelse af, at det amerikanske militær skulle assistere de sydvietnamesiske styrker med planlægning af forsvaret imod en ekstern trussel:

”The President approves U.S. military action to encourage Vietnamese military planning for defense against external aggression and to manifest other ways to assist Vietnam to defend itself in accordance with the Manila Pact (SEATO red.)”⁴¹

Det betød, at USA nu var til stede med militært personale i Sydvietnam, hvis opgave bestod i at træne og rådgive den sydvietnamesiske hær. I første omgang sendte Eisenhower cirka 750 rådgivere til Sydvietnam.⁴² På trods af det forholdsvist lave antal rådgivere var det et stærkt signal at sende til Nordvietnam, da der ikke kunne være nogen tvivl om, at USA støttede Sydvietnam i kampen for frihed og for åbne vestlige frihedsideal. Det var ligeledes et stærkt signal at sende til den sydvietnamesiske regering og befolkning, da det var et endegyldigt bevis på, at den

---

³⁸ Bjerre (2015); s.99

³⁹ The Encyclopedia of the Vietnam War: ”19. juli 1955 ”NIE 63-1-55”Pobable developments in North Vietnam to July 1955””; s.942f

⁴⁰ The Encyclopedia of the Vietnam War: ”7. April 1954 ”President Eisenhower’s News Conference””; s.929

⁴¹ Pentagon Papers: Secretary of Defence Memorandum for JCS (1956)

⁴² Olive-Drab

sydvietnamesiske regeringsledelse ikke stod alene i kampen for frihed, hvis det overhovedet var vestlige frihedsidealer, den sydvietnamesiske befolkning ønskede.

Bortset fra USA var der blandt de største magter i det internationale samfund konsensus om, at den bedste løsning på situationen i Sydøstasien og især Vietnam ville være at opnå en politisk aftale uden at skulle gøre brug af militære midler.⁴³ Med andre ord var der enighed om, at et samlet Vietnam ville være bedre i stedet for at forme to nationer, hvor det ene var kommunistisk styret, og det andet kæmpede for at opnå en amerikansk frihed. Dette støttes af Logevall (2006), der beskrev, at USA følte sig isoleret, da de ikke fik støtte fra deres allierede.⁴⁴ Han beskriver, at både Sovjetunionen, Kina og NATO (uden USA) mente, at en politisk løsning ville være det bedste. USA var dog bekymret for, at Sydvietnam ville overgå til det kommunistisk ledede Nordvietnam.⁴⁵

7.1.2 Eisenhoweradministrationens forhold til Diem

Efter Genevekonferencen indledtes jagten på en leder i Sydvietnam. Sydvietnams statsleder Bao Dai udpegede Ngo Dinh Diem som premierminister i den nyoprettede republik Sydvietnam, hvilket skete i overensstemmelse med Eisenhowers ønske. Ifølge Genevekonferencen skulle der afholdes valg i Sydvietnam senest i 1956. USA havde accepteret dette under forhandlingerne, selvom man ikke skrev under i sidste ende. Det skete på betingelse af, at valget ville blive overvåget af repræsentanter fra FN for at sikre et frit valg.⁴⁶ Eisenhoweradministrationen vurderede i juli 1955, at der ikke umiddelbart var nogen fare for intern splid og et guerilla-lignende oprør i Sydvietnam, og at Nordkorea derfor ikke turde at forsøge en invasion af Sydvietnam, før valget om samling af Vietnam havde fundet sted. Man vurderede desuden, at dette måske ville ændre sig, hvis Diem pludselig skulle aflyse forhandlinger om valget, eller hvis det skulle lykkes Diem-regeringen at skabe et frit alternativ til det nordvietnamesiske styre.⁴⁷ Imidlertid besluttede Diem sig for at aflyse valget med den begrundelse, at hans regering ikke havde skrevet under på aftalen og derfor ikke var bundet af den. I USA frygtede mange embedsmænd, at den våbenhvile, som også var en

---

⁴³ Friedman (2012); s.180

⁴⁴ Logevall (2006); s.70

⁴⁵ Logevall (2006); s.78f

⁴⁶ Bjerre (2015); s.114

⁴⁷ The Encyclopedia of the Vietnam War: "19. juli 1955 "NIE 63-1-55"Possible developments in North Vietnam to July 1955"; s.942f

aftale fra Genevekonferencen, nu kunne tolkes som ikke længere værende gældende, hvilket den sydvietnamesiske hær ikke tilnærmelsesvist var klar til. Ifølge Bjerre mente de amerikanske embedsmænd dog, at et valg ville være langt værre. Diem stod til at tabe magten i tilfælde af et valg. Hvis det var ensbetydende med en kommunistisk magtovertagelse, var man sikker på, at hele Sydøstasien ville være tabt, jævnfør 'domino-teorien'.⁴⁸ På den baggrund fortsatte USA støtten til Diem på trods af internationale protester. Kaiser beskriver Diem som værende en af de primære årsager til, at situationen i Vietnam blev forværret, frem til hans død i 1963.⁴⁹ En del af skylden må dog tilfalde Eisenhoweradministrationen, da man fastholdt støtten til en leder, der tydeligvis ikke var indstillet på at skabe en demokratisk stat, men nærmere var styret af at fastholde magten for enhver pris.

7.1.3 Eksterne argumenter

Bedømt ud fra studier af Eisenhowers årlige taler til Kongressen samt yderligere taler og interviews, står det klart, at situationen i Sydøstasien og Vietnam ikke fyldte meget i den offentlige bevidsthed i midt/slut 1950'erne. Dermed havde Eisenhower ikke behov for at besvare kritiske spørgsmål. Igennem læsning af Eisenhowers årlige taler til Kongressen står det klart, at situationen i Sydøstasien kun nævnes i 1954, hvilket ikke er mærkeligt, da det er året for Genevekonferencen. Lidt mere tid brugte Eisenhower på at tale om Sovjetunionen og deres offensive indstilling til omverdenen og den trussel, han mente, de udgjorde for den frie verden og dermed det amerikanske verdenssyn, hvilket stemmer overens med Eisenhowers udenrigspolitiske plan for USA.

7.1.4 Interne diskussioner og argumenter

Analysen af Eisenhoweradministrationens interne argumenter for at være aktiv i Vietnam er udarbejdet på baggrund af "Pentagon-papirerne" samt udvalgt litteratur, som ikke henviser til taler og andet offentligt tilgængeligt materiale i samtiden.

Generelt er det tydeligt, at Eisenhower og hans rådgivere var nervøse for USA's magtpolitiske position i verden, og især i Asien. Ifølge Herring kæmpede Eisenhower i 1954 for oprettelsen af SE-

---

⁴⁸ Bjerre (2015); s.115

⁴⁹ Kaiser (2002); s.92

ATO, da man var nervøs for en kommunistisk offensiv i Sydøstasien. Dette underbygges af, at udenrigsminister Dulles, i et brev til forsvarsminister Wilson, skrev: ”States Government prepare a firm position on the size of forces we consider a minimum level to assure the internal security of Indochina”.⁵⁰ Her fremgår det tydeligt, at der var amerikanske overvejelser om, hvad man skulle gøre for at sikre den interne sikkerhed i Sydøstasien. Dermed må SEATO, i amerikanske øjne, have varetaget en vigtig rolle for at bevare freden i USA. I de første par år efter Genevekonference handlede de interne diskussioner hovedsageligt om nervøsiteten for et eventuelt sovjetisk ønske om en kommunistisk ekspansion, hvilket understreges under et møde i marts 1965:

”The President approves the statement on basic national security policy which has as its objective the preservation of U. S. security. The basic threat is posed by hostile policies and power of the Soviet –Communist Bloc; and the basic problem is to meet and reduce the threat without undermining the fundamental U. S. institutional economy”⁵¹

Det er bemærkelsesværdigt, at overvejelserne ikke udelukkende handlede om, hvordan man undgik yderligere sovjetisk ekspansion, men også om, at USA skulle imødekomme truslen uden at underminere ”the fundamental U.S. institutional economy”, altså økonomien for den amerikanske institution, der er tale om i denne sammenhæng. Det vidner om, at Eisenhoweradministrationen ikke ønskede at tilføre militæret yderligere midler, men at de måtte klare sig inden for det budget, der var stillet til rådighed.

Hen imod slutningen af 1950’erne skiftede det amerikanske fokus fra at være rettet imod en ekstern trussel imod Sydvietnam til at være rettet imod en eventuel intern trussel:

”22 S. The intelligence estimate of* the political, economic, and military situation in Vietnam (...) concludes that: (1) DEV will not attempt an invasion of South Vietnam; (2) the trend toward stability in South Vietnam will continue barring invasion, guerilla action, or death* of Diem; (3) basic economic progress will be slow; and (4)

---

⁵⁰ Pentagon Papers: Dulles Letter to Wilson (11 October 1954)

⁵¹ Pentagon Papers: HSC 5602/1 (15. Marts 1956)

significant sect resistance has been eliminated, but 8-10.000 armed Communists pose a serious internal security problem.”⁵²

Ifølge ovenstående citat viser en undersøgelse af situationen i Sydvietnam, at der ikke længere var grund til at frygte en invasion fra Nordvietnam. Derimod vurderede man, at årsagen til den manglende fremgang i Sydvietnam skyldtes Diem. Til slut konkluderede man, at der var et massivt internt problem i Sydvietnam, da 8-10.000 kommunistisk støttede oprørere var en trussel imod freden. Selvom Eisenhoweradministrationen ikke længere var bekymret for en invasion fra Nordvietnam, anså man stadig Vietnam og resten af Sydøstasien som værende særdeles vigtige for, at den frie verden kunne forblive fri:

”(…) This policy treats the Viet Minh as not constituting a legitimate government and sets forth actions to prevent the Viet Minh from expanding their political influence and territorial control in Free Vietnam, and Southeast Asia”⁵³

På trods af udfordringer med den interne sydvietnamesiske sikkerhed valgte Eisenhower i 1958 at reducere de midler, han ville bruge på situationen i Sydvietnam. For på trods af denne udfordring havde man i Eisenhoweradministrationen en fornemmelse af, at USA generelt var på vej imod at opnå de mål, Eisenhoweradministrationen havde sat for den amerikanske kamp for at opnå et frit Sydvietnam:

” In general, the U. S. is achieving its objectives in Vietnam. Major' problems which exist consist of the continued dependence on foreign aid, political and security problems of the Diem Government. Both military and economic assistance will be reduced (…)”⁵⁴

7.1.5 Delkonklusion

Eisenhoweradministrationen valgte i 1954 ikke at underskrive den aftale, man var kommet frem til ved Genevekonference, da man mente, at den ikke sikrede den vietnamesiske befolkning

---

⁵² Pentagon Papers: HIE 63-56 (17. Juli 1956)

⁵³ Pentagon Papers: ITSC 5612/I (1956)

⁵⁴ Pentagon Papers: HSC 5809 (2. April 1958)

retten til selv at vælge, om Vietnam skulle deles. Eisenhower mente ikke, at man kunne træffe en politisk beslutning om at dele et land uden at have en fair folkeafstemning, som skulle kontrolleres af FN.

Under Genevekonferencen blev de deltagende lande enige om, at der skulle afholdes valg, hvor der skulle stemmes om, hvem der skulle besidde regeringsmagten i det samlede Vietnam. I Sydvietnam havde man imidlertid udpeget Ngo Dinh Diem som regeringsleder. Han mente ikke, at det ville være gavnligt at samle Vietnam til én nation, og derfor aflyste han det forestående valg. I USA var embedsmændene ikke positivt stemt over for denne aflysning, men man valgte alligevel at støtte Diem, da man var nervøs for, hvilke konsekvenser det ville have at presse på for et valg, og man var nervøs for, at valget ville føre til en kommunistisk sejr, hvilket Eisenhoweradministrationen for alt i verden ville undgå.

For omverdenen retfærdiggjorde Eisenhoweradministrationen den amerikanske tilstedeværelse i Vietnam igennem tre punkter, (1) Verden havde brug for nogle af de materialer, der blev produceret i Vietnam, (2) Eisenhower ville sikre, at det frie folk i Sydvietnam ikke skulle fanges under et kommunistisk diktatur, (3) Eisenhower var desuden nervøs for, at hvis der skete en kommunistisk overtagelse af Vietnam, ville det skabe en dominoeffekt, som først ville sprede sig til resten af Sydøstasien og derefter hele Asien. Han mente, at det ville begrænse den frie verden så meget, at det ville blive et problem for hele verdens og, måske især, USA's interesser. Dog var der blandt den amerikanske befolkning og presse ikke stor interesse for Sydøstasien, og derfor så man sjældent officielle udmeldinger.

Internt i Eisenhoweradministrationen var der en anderledes udvikling i både diskussion af og argumenter for, hvorfor man var nødt til at være aktivt til stede i Sydvietnam i form af rådgivning og træning af de sydvietnamesiske styrker. I forbindelse med og umiddelbart efter Genevekonferencen var det frygten for en Sovjet-/kinesiskstøttet nordvietnamesisk invasion samt frygten for, hvilke følger det ville have for resten af regionen, og man var især nervøs for, at kommunismen skulle få fat i Japan, som både var en vigtig allieret og havde en strategisk vigtig placering i forhold til Kina. Derfor godkendte Eisenhower i foråret 1956 at sende militære rådgivere til Sydvietnam for at hjælpe med planlægning og træning imod en nordvietnamesisk invasion. Indtil 1956 anså Eisenhoweradministrationen den interne situation i Sydvietnam som værende stabil, og at der udeluk-

kende var tale om en ekstern trussel. Det ændrede sig, da Diem aflyste forhandlinger om valget omhandlende samlingen af Vietnam. I 1956 modtog Eisenhoweradministrationen en rapport, som beskrev, at truslen i Sydvietnam ikke var af ekstern karakter, men derimod fandt man en stigende utilfredshed med Diem, som havde udviklet sig til en regulær kommunistisk modstandsbevægelse (Viet Cong) bestående af 8-10.000 væbnede oprørere. Herefter ændrede diskussionen karakter i den interne kommunikation omhandlende situationen i Sydvietnam. Tidligere omhandlede diskussionen den udefrakommende trussel i form af Nordvietnam og Sovjetunionen. Man afskrev nu muligheden for en invasion, og det drejede sig nu om at styrke Diems anseelse blandt den sydvietnamesiske befolkning og dermed sikre, at modstanden imod hans regering ikke ville stige yderligere.

I Eisenhowers regeringsperiode var fokus i lav grad på situationen i Vietnam, men i højere grad situation i hele Sydøstasien. Både de interne og eksterne argumenter for at være aktiv i Vietnam byggede på en frygt for en udbredelse af den kommunistiske ideologi. Frygten bundede i, at det ville begrænse den frihed, der, ifølge amerikanerne, var kernen i et hvert menneskes rettigheder. Med baggrund i Trumans containment-politik og Eisenhowers egen 'domino-teori' var der derfor ingen tvivl om, hvorvidt man skulle støtte opbygningen af et frit og demokratisk Sydvietnam. Den demokratiske del viste sig ikke at holde stik, men her vurderede Eisenhower og hans embedsmænd, at friheden i dagligdagen var vigtigere end friheden til at vælge regering. Med baggrund i "Forskningsoversigten" kan man desuden stille spørgsmålstejn ved, hvorvidt det var de vestlige frihedsidealer, som den sydvietnamesiske befolkning ønskede. Fitz-Gerald kritiserede blandt andet Eisenhower for ikke at forstå den vietnamesiske historie og kultur, hvilket ledte til flere kritiske beslutninger. Blandt andet at han derfor ikke vidste, hvad han satte i gang ved at støtte Sydvietnam i kampen for frihed og imod en kommunistisk overtagelse af magten. Ligeledes argumenterede Karnow for, at der ikke var tale om en international konflikt, som Eisenhower gjorde det til. Der var tale om en lokal konflikt i Vietnam, som USA blandede sig i og dermed gjorde til en international konflikt, som man ikke forstod.

7.2 John F. Kennedy (1961-1963)

I november 1960 blev John F. Kennedy valgt til at overtage præsidentposten i USA efter Eisenhower. Dermed overtog Kennedy ligeledes ansvaret for de amerikanske interesser og engagement i Sydøstasien. Ved Kennedys overtagelse af præsidentposten fandt et møde sted imellem Kennedy, Dean Rusk (Udenrigsminister) og Robert McNamara (Forsvarsminister) på den ene side og Eisenhower Douglas Dillon og Clark M. Clifford på den anden side. Formålet med mødet var at diskutere situationen i Sydøstasien. Under mødet gav Eisenhower udtryk for at: "(...) Laos is the key to the entire area of Southeast Asia – if Laos falls, the all the area is written off."⁵⁵ Det er bemærkelsesværdigt, at samtalen ikke drejede sig om Vietnam, men om hele den sydøstasiatiske region. Dette bekræfter, at Eisenhowers 'domino-teori' stadig var med i overvejelserne. Spørgsmålet er, om Kennedy var af samme overbevisning.

Da Kennedy overtog præsidentposten fra Eisenhower, var der cirka 1.500 amerikanske rådgivere til stede i Sydvietnam. Ved Kennedys død var det tal steget til cirka 16.000 rådgivere.⁵⁶

7.2.1 Kennedys rådgivere og regeringsstrukturen

Da Kennedy blev præsident, tog han et ungt hold af rådgivere og ministre med sig. En af de mest prominente ministre var forretningsmanden Robert S. McNamara, som kom fra en ledende stilling hos bilfabrikanten Ford. Han blev udnævnt til forsvarsminister. Hans tid som minister og rådgiver for Kennedy var kendetegnet ved, at han var en af de største fortalere for at sende flere rådgivere og midler til Sydvietnam for at styrke den amerikanske position i Sydøstasien. Hans baggrund i erhvervslivet var tydelig. Han blev kritiseret for at ignorere den vietnamesiske kultur og historie og for at udelukke at træffe sine beslutninger statistisk.⁵⁷

En af Kennedys vigtigste rådgivere arbejdede i 'National Security Council' (NSC). McGeorge Bundy var 'National Security Advisor'. Han var en fortaler for, at USA havde valgt neutralitet nok i landets historie, og at det var på tide, at USA kæmpede for, at verdens neutrale stater skulle have

---

⁵⁵ Pentagon Papers: Memorandum of Eisenhower-Kennedy Conference (19. Januar 1961)

⁵⁶ Olive-Drab

⁵⁷ Bjerre (2015); s.143

frihed til at vælge.⁵⁸ Rakove beskriver, hvordan Bundy på mange måder stod Kennedy nærmere end udenrigsminister Rusk.

Dean Rusk var en af de få rådgivere i Kennedyadministrationen, som var mere kritisk over for engagementet over for neutrale stater som Vietnam. Selvom han ikke gik imod Kennedys ønsker, forsøgte han at påvirke beslutningerne i Kennedys regeringsperiode. Bundy var af den overbevisning, at USA havde nogle interne problemer, der var vigtigere at tage hånd om, blandt andet var der store diskussioner om borgerrettigheder for afroamerikanere. Rakove giver udtryk for, at hvis Kennedy var blevet valgt til endnu en periode som præsident, ville han højst sandsynligt have valgt en anden udenrigsminister. Én der var mere enig med Kennedy og de resterende rådgivere om den amerikanske udenrigspolitik.⁵⁹

Strukturen i Kennedyadministrationen adskilte sig fra tidligere præsidenters måde at håndtere hverdagen på. Eisenhower var for eksempel ikke involveret i hverdagens arbejde. Kennedy anså dog denne struktur som værende rigid. Han mente, at det hæmmede den kreative tankegang og dermed den bedst mulige opgaveløsning. Kennedy indførte derfor en mere løs regeringsstruktur. Den er tit blev sammenlignet med et hjul, hvor Kennedy er centrum, og hvor rådgivere og ministre er egerne. Det skal ikke forstås sådan, at Kennedy kontrollerede alt, hvad de lavede, men Kennedy var meget involveret i hverdagen og ønskede, at ministre og rådgivere altid kunne komme til ham med spørgsmål og ideer til ændringer. Kennedy mente, at det var den bedste måde at skabe dialog og sikre en positiv udvikling.⁶⁰

7.2.2 Kennedyadministrationens interesse i Vietnam

På en konference om situation i Vietnam i 1956 deltog Kennedy som senator. Selvom det var fem år, før han blev præsident, får man stadig indblik i hans holdning til Vietnam i hans tale ved konferencen. Det vidner samtidig om, at Kennedy ønskede at markere sig som en politiker med en stærk udenrigspolitisk holdning samt et stort ønske om, at USA skulle være stærkt repræsenteret udadtil. Her fremlagde han blandt andet fire punkter, hvor han redegjorde for, hvorfor han mente, at Vietnam var vigtig for USA:

---

⁵⁸ Rakove (2013); s.36f

⁵⁹ Rakove (2013); s.51f

⁶⁰ Robertson (1997)

”(1) First, Vietnam represents the cornerstone of the Free World in Southeast Asia (...) Burma, Thailand, India, Japan, the Philippines (...) Laos and Cambodia are among those whose security would be threatened if the Red Tide of Communism overflowed into Vietnam. (...) Moreover, the independence of a Free Vietnam is crucial to the free world in fields other than the military. Her economy is essential to the economy of Southeast Asia; and her political liberty is an inspiration to those seeking to obtain or maintain their liberty in all parts of Asia – and indeed the world.”⁶¹

I dette første punkt fremgår det tydeligt, at Kennedy var enig i Trumans containment-politik og Eisenhowers ’domino-teori’. Det vigtigste for Kennedy var altså at bremse kommunismens udbredelse for at sikre den frie verdens overlevelse og for at beskytte.

I de to næste punkter uddybede Kennedy i korte træk det første punkt. Derimod er det fjerde og sidste punkt interessant, og her trækker Kennedy tråde tilbage til USA’s deltagelse i krigen i Korea. Han advarer om, at indsatsen i Korea vil være tabt, hvis man ikke støtter ombygningen af en fri stat i Sydvietnam, hvor udviklingen af økonomien og militæret er det vigtigste forsvar imod kommunismen. Samtidig ser det ud til, at Kennedy ikke havde samme tillid til Diem, som Eisenhower:

”The threat to such war is not now altogether removed from the horizon. Military weakness, political instability or economic failure in the new state of Vietnam could change almost overnight the apparent security which has increasingly characterized that area under the leadership of Premier Diem”⁶²

Disse tanker bekræftede Kennedy, da han blev valgt som Eisenhowers efterfølger i 1961. Ved sin indsættelsestale den 20. januar 1961 sagde han, at:

”Lad alle nationer vide, hvad enten de ønsker os det godt eller ilde, at vi betaler enhver pris, bærer enhver byrde, tåler enhver modgang, støtter enhver ven, modstår enhver fjende for at sikre overlevelse og fremgang for frihed (...) Vi giver de nye stater, som

---

⁶¹ Kennedy (1956)

⁶² Kennedy (1956)

vi byder velkommen til de fries rækker, vort ord på, at én form for kolonistyre ikke skal være forsvundet blot for at blive afløst af et langt værre tyranni.”⁶³

Forskellen på denne udtalelse og udtalelsen i 1956 er, at Kennedy i 1956 blot var senator og dermed ikke havde ansvar for den amerikanske udenrigspolitik, imens han blev præsident i 1961 og dermed havde et udenrigspolitisk ansvar. I indsættelsestalen er der tale om højere grad af forpligtigelse, end der var ved en tale til en kongres. Det er ved indsættelsestalen, at han lægger retningen for den politik, hans administration vil følge, og viser befolkningen, at han bekymrer sig for dens ret til det frie liv. Bjerre mener, at USA's motiver for interessen i Vietnam var forskelligartede og foranderlige. Han argumenterer for, at USA's motiv udadtil var, at man gjorde det for Vietnam og den vietnamesiske befolknings skyld. Bjerre mener dog, at det i lige så høj grad var for at manifestere sig som supermagt.⁶⁴

Meget tyder på, at det ikke kun var det at manifestere sig som supermagt, der var vigtigt for Kennedy. I Laos blev magten delt imellem pro-amerikanske, pro-kommunistisk og neutrale fraktioner. Kennedyadministrationen anså det som værende et politisk nederlag, da det ikke lykkedes at inddæmme kommunismen. I Berlin opførte det kommunistisk ledede Østtyskland Berlinmuren, som for alvor afskar den tyske befolkning fra den frihed, der var vigtig for Kennedyadministrationen, og det lignede altså et politisk nederlag til Kennedy. I Cuba planlagde Kennedyadministrationen et kupforsøg imod den cubanske leder Fidel Castro, hvor bevæbnede eksil-cubanere skulle invadere Cuba. Det endte i et kæmpe nederlag og betegnes som et pinligt nederlag for Kennedyadministrationen. På grund af disse tre politiske nederlag inden for det første halvandet år af sin præsidentperiode havde Kennedy desperat brug for en udenrigspolitisk sejr. Det mest oplagte sted var i Vietnam, hvor linjer imellem kommunismen og de vestlige frihedsidealer var trukket skarpt op.⁶⁵ Efter løsningen på krisen i Laos, som Eisenhower havde advaret imod, indså Kennedyadministrationen vigtigheden af Vietnam.⁶⁶

---

⁶³ Taler der forandrede verden (2015); s.274

⁶⁴ Bjerre (2015); s.10

⁶⁵ Bjerre (2015); s.98

⁶⁶ Bjerre (2015); s.92

Kennedys politik for Sydøstasien og Vietnam blev altså til og udviklede sig i en tid, som var præget af en skærpelse af den kolde krig. I takt med at USA og Sovjetunionen stod skarpere over for hinanden, blev skuepladser en vigtig del af den kolde krig, og eftersom Kennedy havde lidt tre politiske nederlag, blev Vietnam til den centrale skueplads, hvor han skulle vise, at han ikke var Sovjetunionen underlegen.

7.2.3 Kennedyadministrationens forhold til Diem

Som tidligere beskrevet var det amerikanske forhold til Sydvietnams regeringsleder, Diem, udmærket under Eisenhower. Man var ikke tilfreds med, at Diem ikke udskrev det aftalte valg, men Eisenhoweradministrationen mente, at ikke fandtes et godt alternativ som regeringsleder. Udadtil var Kennedy af samme overbevisning som Eisenhower. På et fællespressemøde imellem vicepræsident Johnson og præsident Diem udtalte Johnson følgende på vegne af Kennedyadministrationen i maj 1961:

”The United States, for its part, is conscious of the determination, energy and sacrifices with the Vietnamese people, under the dedicated leadership of President Ngo Dinh Diem, have brought to the defense of freedom in their land.”⁶⁷

I udtalelsen ligger, at USA er bevidst om og anerkender det store stykke arbejde, den vietnamesiske befolkning og især Diem lagde i at kæmpe for landets ret til frihed. Her har vi altså en officiel udmelding om støtte til den sydvietnamesiske præsident. Det er interessant, da Brigadegeneral Lansdale besøgte Sydvietnam i januar 1961, og herefter skrev han en intern rapport om sine observationer. Han skrev blandt andet:

”Ngo Dinh Diem is still the only Vietnamese with executive ability and the required determination to be an effective President. I believe there will be another attempt to get rid of him soon, unless the U. S. makes clear that we are backing him as the elected top man.”⁶⁸

---

⁶⁷ Pentagon Papers: Joint Communique Issued at Saigon by the Vice President of the United States and the President of Viet-Nam (13. Maj 1961)

⁶⁸ Pentagon Papers: Memorandum for Secretary of Defense (17. Januar 1961)

Lansdale gav udtryk for, at han ikke havde videre tillid til Diem som regeringschef, og at han kun mente, at det var fornuftigt at lade ham sidde på posten i mangel af bedre. Lansdale skrev yderligere: ”We must support Ngo Dinh Diem until another strong executive can replace him legally (...) We have to show him by deeds, not words alone, that we are his friends.”⁶⁹ Efterfølgende afholdt Kennedy et møde, hvor man besluttede at udvide engagementet i Sydvietnam både med finansielle midler og med kvalitetssikring af optræningen af Sydvietnams militær. Det tyder på, at Kennedy lyttede til og rettede sig efter Lansdale, især hvis man sammenligner denne beslutning med Johnsons udtalelser i maj.

I forskningen er der enighed om, at utilfredsheden med Diem steg i løbet af Kennedys regeringsperiode. Kaiser beskriver blandt andet, hvordan Diem ikke fulgte de amerikanske rådgiveres anvisninger, og det medførte en større utilfredshed blandt den sydvietnamesiske befolkningen. Eftersom Kennedyadministrationen tilførte flere og flere midler til Sydvietnam for at undgå en kommunistisk overtagelse, kan det ikke have været modtaget positivt. Som det fremgår ovenfor, ønskede man ikke en ukontrolleret magtovertagelse i Sydvietnam, da man ikke kunne være sikker på, hvem der ville overtage magten. Under et referat fra møde i JCS den 31. August 1963, fremgår det at Vicepræsident Johnson: ”(...) had great reservations (...) with respect to a coup, particularly so because he had never really seen a genuine alternative to Diem”⁷⁰

Den 2. november 1963 fandt et kup sted imod Ngo Dinh Diem, hvor han døde sammen med sin bror, som var general i den sydvietnamesiske hær. I forskningen er der bred enighed om, at USA var indblandet. Der er dog ikke enighed om, i hvor høj grad denne indblanding fandt sted. I et brev fra McGeorge Bundy til Henry Cabot Lodge Jr., som var amerikansk ambassadør i Sydvietnam, fra den 30. oktober 1963, skrev Bundy at:

”(...) you say that if you were convinced that the coup was going to fail you would of course do everything you could to stop it. We (NSC red.) believe that on this same basis you should take action to persuade coup leaders to stop or delay any operation which, in your best judgement, does not clearly give high prospect of success.”⁷¹

---

⁶⁹ Pentagon Papers: Memorandum for Secretary of Defense (17. Januar 1961)

⁷⁰ Pentagon Papers: Krulak (31. August 1963): Meeting at the State Department

⁷¹ Pentagon Papers: CAS 79407 (30. Oktober 1963)

Med andre ord godkendte Kennedyadministrationen et kup imod Diem, hvis Lodge var sikker på, at kuppet ikke ville slå fejl. Eftersom Bundy var formand for NSC og en af Kennedys nærmeste rådgivere inden for det udenrigspolitiske område, må man gå ud fra, at Kennedy var bevidst om brevet fra Bundy. Det er desuden et bevis for, at Kennedyadministrationen ikke ønskede Diem som præsident, da han ikke var samarbejdsvillig og for egenrådig. Ligeledes er det et bevis for, at Kennedyadministrationen ikke deltog direkte i planlægningen af kuppet imod Diem, men at et eventuelt kup var godkendt, hvis Lodge var sikker på, at kuppet ville blive en succes. Man ville altså ikke risikere et mislykket kupforsøg, da det definitivt ville ødelægge samarbejdet imellem USA og Sydvietnam, som Kennedyadministrationen havde brugte mange midler på at vedligeholde og opgradere.

7.2.4 Eksterne argumenter

Som beskrevet tidligere forpligtigede Kennedy sig allerede i sin indsættelsestale til at hjælpe og støtte stater, der var truet af kommunismen. I indsættelsestale talte han desuden direkte til de amerikanske borgere, hvor han blandt andet sagde: ”Og spørg ikke, mine kære amerikanske medborgere, hvad jeres land kan gøre for jer; spørg, hvad I kan gøre for jeres land.”⁷² Forud for dette citat talte Kennedy om, hvilke udfordringer verden stod overfor i samtiden. Derefter fulgte en opfordring til hele verdens befolkning om at forlange mere af politikerne. Som citatet siger, forlanger Kennedy modsat, at befolkningen gør, hvad den kan for at hjælpe sit land i en tid, hvor verden er underlagt en krig imellem politiske ideologier. Kennedy brugte starten af sin præsidentperiode på at oplyse den amerikanske befolkning om, hvorfor det var vigtigt ikke at overlade verden til sig selv, men at verden havde brug for USA, og at det også var for den amerikanske befolknings skyld, at Kennedyadministrationen brugte flere midler på at sikre andre lande imod kommunismen, end Eisenhower gjorde:

”My fellow Americans, Laos is far away from America, but the world is small. Its 2,000,000 people live in a country three times the size of Austria. The security of

---

⁷² Taler der forandrede verden (2015); s.277

Southeast Asia will be endangered if Laos loses its neutral independence. Its own safety runs with the safety of us all, in real neutrality observed by all.”⁷³

I dette argument medgiver Kennedy i forbindelse med den politiske krise i Laos, at Laos er langt væk, og at det dermed kan være svært at forstå, hvorfor amerikanske midler skal bruges netop der. Han retfærdiggør det ved at sige, at hvis Laos overgår til kommunisme, vil sikkerheden i hele Sydøstasien være på spil, og hvis Sydøstasien mister sin frihed, vil det være en trussel imod både USA og resten af verdens frihed.

I forbindelse med episoder i Laos og Vietnam skrev Kennedy i en udtalelse til ” American Society of News Paper Editors”, at:

”No greater task faces this country or this administration. No other challenge is more deserving of our every effort and energy. Too long we have fixed our eyes on traditional military needs (...) Now it should be clear that this is no longer enough (...)”⁷⁴

Ifølge Kennedy var den internationale sikkerhed truet, og han anså det som sin administrations vigtigste opgave at sikre friheden for verdens borgere. Samtidig indrømmede han, at det ikke virkede at blive ved med at bruge flere midler på militæret, som man havde gjort hidtil. Han erkendte, at man blev nødt til at gøre noget andet for at bremse kommunismens ekspansion: ”We intend to profit from this lesson. We intend to re-examine and re-orient our forces of all kinds – our tactics and our institutions here in this community.”⁷⁵

En uge senere argumenterede Kennedy for, hvorfor det var vigtigt at støtte Diem i kampen for den sydvietnamesiske befolknings frihed, til en middag med sit parti, Demokraterne:

”Tonight, in Viet-Nam, where the President was re-elected in the last 2 weeks by a majority of 75 to 80 percent, yet a small army of guerrillas, organized and sustained by the Communist Viet Minh in the north, control most of the countryside in the

---

⁷³ Pentagon Papers: Kennedy Presidential News Conference (23. Marts 1961)

⁷⁴ Pentagon Papers: President Kennedy’s Address to American Society of Newspaper Editors (20. April 1961)

⁷⁵ Pentagon Papers: President Kennedy’s Address to American Society of Newspaper Editors (20. April 1961)

nighttime – in the last 12 months have assassinated over four thousand civil officers, two thousand state employees and two thousand police, believing if they can 'spill the wine' that then they can win control of the population. And when they have won, they do not intend to give way. Now our great responsibility is to be the chief defender of freedom in this time of maximum danger (...)"⁷⁶

Kennedy beskrev i citatet, hvordan guerillastyrker havde overtaget i Sydvietnam, og at disse kommunistisk støttede guerillastyrker slog folk ihjel, der arbejdede for, at Sydvietnam kunne blive et frit land. Han brugte dette til at påpege, hvor vigtigt det var, at USA tog ansvaret som verdens beskytter af frihed på sig, nu hvor tingene spidsede til.

Imod slutningen af Kennedys præsidentperiode og frem mod sin død begyndte pressen at stille spørgsmålstejn ved den amerikanske strategi i Sydvietnam. I et interview den 9. september 1963 blev Kennedy spurgt til, om Kennedyadministrationen, efter flere problemer i Sydvietnam, havde tendens til at fastlåse sig på en bestemt politik og derefter havde svært ved at ændre den, hvis den ikke virkede efter hensigten. Hertil svarede Kennedy, at det var korrekt, at hans regering havde været fastlåst i Sydvietnam, men at man, indtil det sydvietnamesiske angreb på buddhistiske munke, så en fremgang. Her erkendte Kennedy altså, at det var svært at samarbejde med den sydvietnamesiske regering og sikre landet imod kommunisme, når den sydvietnamesiske regering blottede sig selv for kritik. Herefter blev Kennedy spurgt, om USA af samme årsag ville reducere det antal midler, man brugte i Sydvietnam. Det afviste Kennedy, da han var nervøs for at efterlade en svag regering i Sydvietnam. Han argumenterede for, at det samme skete i Kina efter Anden Verdenskrig, og her gjorde kommunismen sit indtog. Til slut blev han spurgt, om han havde set nogle tegn på, at Eisenhowers 'domino-teori' ikke holdt stik, hvortil Kennedy svarede: "No, I believe it. I believe it. I think that the struggle is close enough."⁷⁷ I en udtalelse fra Det Hvide Hus den 2. oktober 1963 sagde han, at:

"The security of South Viet-Nam is a major interest of the United States as other free nations. We will adhere to our policy of working with the people and Government of South Viet-Nam to deny this country to communism and to suppress the externally

---

⁷⁶ Pentagon Papers: President Kennedy's Address, in Chicago to Democratic Party Dinner (28. April 1961)

⁷⁷ Pentagon Papers: President Kennedy's NBC Interview (9. September 1963)

stimulated and supported insurgency of the Viet Cong as promptly as possible. Effective performance in this undertaking is the central objective of our policy in South Viet-Nam.”⁷⁸

Det er en af de sidste udtalelser om det amerikanske engagement i Sydvietnam fra Kennedy før hans død den 22. november 1963. Det er tydeligt, at Kennedy ønskede at udsende signaler om, at hans administration ikke havde overvejelser om at trække støtten til Sydvietnam, da det ville sende et signal om, at man havde givet op over for kampen imod kommunismen.

7.2.5 Interne diskussioner og argumenter

I starten af Kennedyadministrationens regeringsperiode var Kennedy især optaget af, hvilken betydning Viet Congs guerilla-krigsførelse havde af betydning for den politiske udvikling i Sydvietnam. I et memorandum fra den 3. februar 1961 af Bundy efterspurgte Kennedy en undersøgelse af, hvordan USA bedst hjalp Sydvietnam med at bekæmpe Viet Cong:

”(...) the President requested that the Secretary of Defense, in consultation with other interested agencies, should examine means for placing more emphasis on the development of counter-guerrilla forces”⁷⁹

Som man kan se i citatet, bad Kennedy om en undersøgelse af, hvordan det stod til med de kommunistisk ledede guerillastyrker i Sydvietnam. Han ønskede desuden at finde ud af, hvordan det stod til med bekæmpelsen af disse styrker samt effekten af en eventuel intensivering af kampen imod guerillastyrkerne. Selvom det her fremgår, at man havde diskussioner om Sydvietnam, fremgår det af de interne diskussioner, at der især var fokus på situationen i Laos i foråret 1961. I en samtale imellem McNamara, Robert F. Kennedy (justitsminister) og to amerikanske generaler fremgår det, at Robert Kennedy ønskede at vide, hvor det ville være bedst at tage kampen op i Sydøstasien. McNamara mente, at det ville være bedst i Sydvietnam eller Thailand og sagde i øvrigt, at hvis man mistede Laos til kommunismen, ville man efter hans bedste overbevisning ikke kunne undgå en militær offensiv imod Nordvietnam, da en del Sydvietnams grænse mod vest stødte op

---

⁷⁸ Pentagon Papers: U.S. policy in Viet-Nam: White House Statement (2. Oktober 1963)

⁷⁹ Pentagon Papers: Bundy (3. Februar 1961): National Security Action Memorandum No. 2 til ”The Secretary of Defense”

imod Laos, og der på den baggrund ville være mulighed for, at Nordvietnam ville have en bredere indgang til Sydvietnam.⁸⁰ På baggrund af den samtale kan man se, at der i høj grad var tiltro til, at Eisenhowers 'domino-teori' ville holde stik.

I Kennedyadministrationen diskuterede man i 1961, om der skulle sendes amerikanske kamptropper til Sydvietnam. Den 5. maj mødtes JCS for at diskutere netop dette emne. På trods af delte meninger besluttede Rusk, at der ikke skulle sendes amerikanske tropper til Sydvietnam, og at der forud for en så stor beslutning skulle foregå et studie, der viste, hvilke risici det ville indebære.⁸¹ JCS mødtes igen den 8. november 1961 for at diskutere samme dilemma på baggrund af en rapport fra General Taylor. Konklusionen på rapporten var, at Taylor anbefalede, at USA forpligtigede sig yderligere i kampen mod kommunismens udbredelse i Sydøstasien ved at sende amerikanske tropper til Sydvietnam. JCS nåede frem til, at:

”The fall of South Vietnam to Communism would lead to the fairly rapid extension of Communist control, or complete accommodation to Communism, in the rest of mainland Southeast Asia and in Indonesia.”⁸²

JCS var altså overbevist om, at hvis Sydvietnam faldt, ville resten af det sydøstasiatiske fastland og Indonesien ligeledes falde i kommunisternes hænder, hvilket JCS ikke ønskede. Af referatet fra mødet, som blev sendt til Kennedy, fremgår det, at JCS estimerede, at USA inden for kort tid ville kunne sende omkring 8.000 amerikanske soldater til Sydvietnam, og at det desuden vil være en stor hjælp for Diem. JCS var dog overbevist om, at 8.000 soldater ikke vil være nok til at overbevise 'den anden side', altså Sovjetunionen, Kina og Nordvietnam om, at USA mente indsatsen seriøst. JCS anbefalede derfor Kennedy, at hvis han ønskede et militært engagement i Sydvietnam, skulle det være med overbevisende styrke, og med at han skulle være indstillet på, at der ville være tale om en langsigtet indsats.⁸³ Eftersom Kennedy ikke sendte amerikanske tropper til Sydvietnam, må man konkludere, at han ikke ønskede en langsigtet militær forpligtigelse. Det er dog ikke ensbetydende med, at der ikke kommer en reaktion oven på anbefalingen fra JCS. Den 14.

---

⁸⁰ Pentagon Papers: Memorandum of conversation, subject: Laos (29. April 1961)

⁸¹ Pentagon Papers: JCS memorandum for the record (5. Maj 1961)

⁸² Pentagon Papers: McNamara (8. November 1961): Memorandum for the President

⁸³ Pentagon Papers: JCS memorandum for the President (8. November 1961)

november 1961 sendte Rusk et brev til Nolting, amerikansk ambassadør i Sydvietnam, hvori Rusk bad Nolting om at arrangere et møde med Diem snarest for at informere ham om, at Kennedy havde besluttet, at støtten til Sydvietnam skulle øges. USA ville blandt andet sende helikoptere, uniformeret personel og finansiel støtte. Til gengæld skulle den sydvietnamesiske regering sørge for at mobilisere så mange ressourcer som muligt, for at forberede landet på krigstid, samt lave en nytænkning af kommandostrukturen i militæret.⁸⁴ Kennedy besluttede altså at øge støtten til den sydvietnamesiske regering, men det skulle ikke være gratis. Kennedy ønskede at se en sydvietnamesisk vilje til selv at øge indsatsen for frihed og imod kommunismen. Ellers ville USA ikke øge støtten.

Det kan se ud som om, at der var enighed om, hvorvidt det var en god ide at eskalere indsatsen i Sydvietnam. I 1962 sendte den amerikanske ambassadør i Indien og en af Kennedys tætte rådgivere, J. K. Galbraith, et brev med sine tanker om situationen i Vietnam. Her gav han udtryk for sin bekymring vedrørende det voksende amerikanske engagement i Vietnam. Han var nervøs for, at det ville udvikle sig til en langstrakt militær indsats, hvor USA ville ende med at overtage den kolonikrig, Frankrig havde tabt i 1954. Galbraith var desuden nervøs for den amerikanske støtte til Diem, som han mente var svag og ineffektiv. Af samme årsag havde de amerikanske politiske tiltag ingen effekt på den interne situation i Sydvietnam. Desuden såede Galbraith tvivl om, hvorvidt Sovjetunionen var interesseret i en militær konflikt i Sydøstasien, og at den tiltagende amerikanske militære tilslutning kunne opfattes som en optrapning af krisen af den nordvietnamesiske ledelse. Slutteligt rådede Galbraith Kennedy til at bremse støtten til Diem samt at søge en politisk løsning på krisen og dermed stoppe med at sende militært personel til Sydvietnam.⁸⁵ JCS mødtes den 13. april 1962 for at diskutere Galbraiths forslag og syn på USA's politik i Sydvietnam. Under mødet anerkendte de, at Galbraith kunne have ret i nogle af sine synspunkter. JCS blev dog enige om, at det kunne have katastrofale konsekvenser at ændre politik, før man så man var færdig med at implementere Kennedys beslutninger.⁸⁶

Den 2. oktober 1963 sendte McNamara et referat af sin rapport om situationen i Sydvietnam til Kennedy. Den indeholdt en analyse af situationen samt en anbefaling om, hvordan USA frem-

---

⁸⁴ Pentagon Papers: Rusk (14. November 1961): Brev til Nolting

⁸⁵ Pentagon Papers: Galbraith (4. April 1962): Memorandum for the President

⁸⁶ Pentagon Papers: JCS Memorandum for the Secretary of Defense (13. April 1962)

over skulle agere i Sydvietnam. McNamara vurderede, at der var en betydelig militær fremgang at spore i Sydvietnam. Han vurderede dog også, at den militære fremgang ikke kunne opveje de problemer, som den sydvietnamesiske regering, især Diem, skabte for sig selv. McNamara foreslog, at USA intensiverede træningen af det sydvietnamesiske militær og ved udgangen af 1963 trak 1.000 af den amerikanske militærstab hjem fra Sydvietnam, da McNamara vurderede, at det sydvietnamesiske militær var ved at være klar til selv at overtage en del af ansvaret. McNamara vurderede ligeledes, at USA burde tilbageholde den økonomiske støtte til Sydvietnam, da Diem ikke overholdt de aftaler, der tidligere var indgået. Ifølge McNamara var der tre andre muligheder for USA i Sydvietnam:

”1. Return to avowed support of the Diem regime and attempt to obtain the necessary improvements through persuasion from a posture of reconciliation.” This would not mean any expression of approval of the repressive actions of the regime, but simply that we would go back in practice to business as usual.

2. Follow a policy of selective pressures: ”purely correct” relationships at the top official level, continuing to withhold further actions in the commodity import program, and making clear our disapproval of the regime. A further element in this policy is letting the present impression stand that the U. S. would not be averse to a change of Government – although we would not take any immediate actions to initiate a coup.

3. Start immediate to promote a coup by high ranking military officers. This policy might involve more extended suspensions of aid and sharp denunciations of the regime’s actions so timed as to fit with coup prospects and planning.”⁸⁷

McNamara mente altså, at hvis ikke Kennedy ønskede at følge hans første anbefaling, var der tre andre muligheder. Hvor USA enten støttede Diem, stod offentligt frem med en vis tvivl om Diem og dermed presse ham, eller selv begyndte at arrangere et kup imod Diem. Den første mulighed, mente McNamara, ville være en dårlig ide, da det tidligere havde vist sig ikke at føre til noget godt. Den anden mulighed, hvor Diem skulle presses, dog uden at sætte ham uden for magten, mente McNamara i det lange løb ville gå ud over træningen af det sydvietnamesiske militær, og derfor frarådede han også denne mulighed. Den sidste mulighed, som var at arrangere et kup imod Diem, mente McNamara ikke ville være en god ide på nuværende tidspunkt, da der ikke var en

---

⁸⁷ Pentagon Papers: McNamara (2. Oktober 1963): Memorandum for the President

mulig kandidat til at overtage regeringsledelsen. Derfor ville det være bedre at fortsætte med at træne det sydvietnamesiske militær, men stadig tilbageholde en del af den økonomiske bistand, som McNamara først foreslog.⁸⁸

Som tidligere beskrevet var noget af det sidste, Kennedyadministrationen foretog sig med hensyn til situationen i Vietnam, at bede Lodge om kun at forsøge at stoppe et kup imod Diem, hvis han efter sin bedste overbevisning ikke mente, at et kup ville være succesfuldt.

7.2.6 Delkonklusion

I den del af forskningen, der omhandler Kennedys beslutninger og ageren i Vietnam fra 1961-63, er der stor uenighed om, hvad Kennedy ønskede at opnå. Cawthorne mener, at Kennedy ville bruge Vietnam som en 'sikkerhedsventil' imellem USA og Sovjetunionen og derigennem undgå en ny atomkrise, som man havde set i Cuba.⁸⁹ Modsat mener Wad, at Kennedy ikke ønskede USA's tilstedeværelse i Vietnam, da det var en intern konflikt i Vietnam.⁹⁰ Størstedelen af forskningen er dog enig om, at Kennedy i høj grad adopterede Eisenhowers syn på Sydøstasien og dermed var enig i Eisenhowers 'domino-teori'. I denne del af analysen peger meget i retning af, at Kennedy og hans rådgivere i høj grad adopterede Eisenhowers strategi for Sydøstasien. Udadtill retfærdiggjorde Kennedy et forøget forsvarsbudget og den øgede amerikanske aktivitet i Sydvietnam med, at han så USA som værende frihedens beskytter, og at kommunismen var en trussel imod frihed, og at den derfor skulle inddæmme, før den ville sprede sig til hele Sydøstasien. Det vigtige i Kennedys offentlige udtalelser var dog, at Sydøstasiens frihed var vigtig for de amerikanske borgeres sikkerhed. Kennedy argumenterede for, at hvis kommunismen blev yderligere udbredt, ville den ikke være til at standse og på sigt være en trussel for hele verdens sikkerhed.

De interne diskussioner i Kennedyadministrationen handlede ikke så meget om, hvorvidt USA fortsat skulle engagere sig i Vietnam. De handlede nærmere om, hvilke tiltag man kunne gennemføre for at gøre fremskridt for at nedkæmpe Viet Cong og sikre Sydvietnams position som en fri nation, fri for kommunisme. Dermed ikke sagt, at der ikke blev diskuteret, om det var den rigtige beslutning at have militære rådgivere og materiel i Sydvietnam. Som beskrevet, mente den

---

⁸⁸ Pentagon Papers: McNamara (2. Oktober 1963): Memorandum for the President

⁸⁹ Cawthorne (2008); s.25

⁹⁰ Wad (2001); s.33f

amerikanske ambassadør i Indien, Galbraith, at USA burde trække sine rådgivere og det militære materiel hjem fra Sydvietnam, da situationen var håbløs med Diem som leder af den sydvietnamesiske regering. I USA blev denne tanke afvist, da 'Joint Chief of Staff' mente, at Sydvietnams strategiske betydning for både USA og resten af verden var for stor til at kunne lade stå til.

I denne del af analysen fremgår det, at der ikke er stor forskel på de udmeldinger, som Kennedy og hans ministre kom med i pressen og i taler, og på de diskussioner der var internt i Kennedy-administrationen. I de interne diskussioner var der forventeligt nogle overvejelser, som ikke kom frem i offentligheden, for eksempel overvejelserne om, hvorvidt Diem var gavnlig for Sydvietnam og USA som leder af den sydvietnamesiske regering. Når man taler om Kennedy og det amerikanske engagement i Vietnam, skal man ikke glemme, at Kennedy led en række udenrigspolitiske nederlag i sin regeringsperiode, og selvom det ikke fremgår af de interne 'Pentagon Papers', er det ikke utænkeligt, at Kennedy følte, at han havde desperat brug for en udenrigspolitisk succes, som var vigtig i en periode, hvor den internationale situation var særdeles anspændt. Dette perspektiv understøttes af en stor del af forskningen, som peger på, at Kennedy nærmest var nødt til at stå fast over for Sovjetunionen i Vietnam for ikke at blive dømt som en svag udenrigspolitisk præsident.

Med til historien om Kennedys ageren i Sydøstasien og især Vietnam hører diskussionen om, hvorvidt Kennedy overvejede at trække USA ud af Vietnam. Dagen før sin død sendte Kennedy nemlig en besked til en af sine rådgivere, hvor Kennedy udtrykte ønske om at få foretaget et grundigt studie af: ”alle tænkelige muligheder, vi har i Vietnam, inklusive hvordan vi kommer ud derfra”⁹¹. Det er ikke ensbetydende med, at det var Kennedys plan at trække sig ud af Vietnam, men det er et bevis på, at det var en seriøs overvejelse. Om Kennedy ville have trukket USA ud af Vietnam, kan dog ikke blive til andet end spekulationer.

---

⁹¹ Bjerre (2015); s.184

7.3 Lyndon B. Johnson (1963-1965)

Efter mordet på Kennedy den 22. november 1963 overtog Lyndon B. Johnson præsidentposten for at færdiggøre Kennedys præsidentperiode. Forskningen beskriver Johnson som en særdeles dygtig indenrigspolitisk strateg. Han blev valgt til det amerikanske Senat i 1948, og i 1953 blev han den yngste leder for et mindretal i Senatet nogensinde. Året efter fik Demokraterne overtal i Senatet, og Johnson blev dermed den yngste leder for flertallet i Senatet nogensinde, hvilket siger meget om hans evner som politiker og strateg.⁹² Da Johnson overtog præsidentposten fra Kennedy, var USA allerede dybt involveret i Vietnam. Johnson anså det som værende sin pligt at videreføre Kennedys projekt, men havde ikke stor interesse for udenrigspolitik. Kennedy var før sin død påbegyndt udarbejdningen af en lov omhandlende borgerrettigheder samt skattelettelser. Efter Johnson blev valgt som præsident i 1964, påbegyndte han arbejdet med sin 'Great Society'-plan. Her var hans plan at: "to build a great society, a place where the meaning of man's life matches the marvels of man's labor"⁹³. Johnson var altså en præsident, som var en dygtig indenrigspolitisk strateg, og hvis hovedfokus lå på indenrigspolitik. Interessen for udenrigspolitik, inklusiv Vietnam, var derfor begrænset.

Da Johnson blev taget i ed som amerikansk præsident kort tid efter Kennedys død, var der cirka 16.000 amerikanske rådgivere til stede. I løbet af Johnsons regeringsperiode indsatte man yderligere 7.000 rådgivere, så der nu var 23.000. Den 8. marts indsatte Johnson amerikanske kamptropper.

7.3.1 Johnsonadministrationens interesse i Sydvietnam

Johnson fortsatte med den samme gruppe rådgivere og ministre, som Kennedy havde valgt i 1961. Det betød, at rådgivningen var den samme, som Kennedy havde fået. Som beskrevet ovenfor, var Johnsons interesse for udenrigspolitik dog særdeles begrænset, sammenlignet med Kennedy. Umiddelbart efter sin indsættelse udtalte Johnson: "Jeg vil ikke tabe Vietnam. Jeg vil ikke være den præsident, der ser Sydøstasien gå samme vej som Kina."⁹⁴ Johnson ønskede ikke, at en international krise skulle spænde ben for 'The Great Society', og derfor var Johnson, ifølge Jones, tilbage-

---

⁹² The White House

⁹³ The White House

⁹⁴ Bjerre (2012); s.187

holdende med militær og finansiel støtte til Sydvietnam.⁹⁵ Ifølge Karnow, var Johnson overhovedet ikke interesseret i, at USA skulle være engageret i Vietnam, men det var hans rådgivere, McNamara, Bundy og Taylor, der overbeviste ham om, hvor vigtig Vietnam og Sydøstasien var for både USA og for hele verdens frihed og sikkerhed.⁹⁶ Udover 'The Great Society' er forskningen enige om, at der var en nogle personlige årsager til, at Johnson ikke ville i krig i Vietnam. Dels ville han ikke huskes som en krigspræsident, og dette hænger til dels sammen med hans indenrigspolitiske planer; han ville nemlig opnå mere end blot at sende USA ud i endnu en krig langt væk. Dels var Johnsons viden om både Vietnams kultur og historie særdeles begrænset.

Ovenstående afsnit afspejler Johnsons udenrigspolitiske planer. Johnson var, som beskrevet ovenfor, særdeles interesseret i de amerikanske indenrigspolitiske problemer. Derfor var han ikke lige så involveret i amerikansk udenrigspolitik, som for eksempel Kennedy var. Johnson ville ikke tabe det kommende præsidentvalg på grund af udenrigspolitik, og derfor overdrog han en stor del af ansvaret til sine ministre. Det var først efter episoden ved Tonkinbugten, at Johnson for alvor tog af-fære i forhold til amerikansk udenrigspolitik.

7.3.2 Eksterne argumenter

Under Johnsons regeringsperiode eskalerede situationen i Vietnam fra, at USA var til stede med militære rådgivere og militært udstyr, som for eksempel helikoptere, til at USA blev fuldt engageret i krigen. Som tidligere fastslået, var det Johnsons ambition at fortsætte Kennedys ambitioner. Dette bekræftede Johnson under et interview den 15. marts 1964:

"I think it would be a very dangerous thing, and I share President Kennedy's view, and I think the whole of Southeast Asia would be involved and that would involve hundreds of millions of people, and I think it's – it cannot be ignored, we must do everything that we can, we must be responsible, we must stay there and help them, and that is what we are going to do."⁹⁷

---

⁹⁵ Jones (1998); s.555

⁹⁶ Karnow (1994); s.377

⁹⁷ Pentagon Papers: TV Interview with President Johnson (15. Marts 1964)

Udover at bekræfte, at han delte Kennedys synspunkt på Vietnam og Sydøstasien, slog han fast, at det ikke var hans intention at blive i Sydvietnam og støtte dem, indtil man var sikker på, at det sydvietnamesiske folks frihed var sikret, og at USA var klar til at gøre, hvad der skulle til, for at det kunne ske. Den 2. juni 1964, altså tre måneder senere, afholdt Johnson et pressemøde, hvor han fremlagde den amerikanske politik i Sydøstasien:

”It may be helpful to outline four basic themes that govern our policy in Southeast Asia. First, America keeps her word. Second, the issue is the future of Southeast Asia as a whole. Third, our purpose is peace. Fourth, this is not just a jungle war, but a struggle for freedom on every front of human activity. On the point that America keeps her word, we are steadfast in a policy which has been followed for 10 years in three administrations.”⁹⁸

Johnson slog fast, at USA igennem tre regeringsperioder havde været aktiv i kampen for at sikre frihed i Sydøstasien, og at Johnsonadministrationen ikke havde tænkt sig at løbe fra det ansvar, som Eisenhower pålagde USA i 1954. Desuden slog han fast, at der ikke blot var tale om en guerillakrig, men at det var en kamp for frihed på alle fronter og ikke kun i junglen. To måneder senere blev USA ramt af et nordvietnamesisk angreb, hvorefter den amerikanske indsats ændrede karakter.

Den 2. august 1964 angreb nordvietnamesiske torpedobåde den amerikanske destroyer Maddox. Der har siden hersket stor tvivl om, hvorvidt Maddox befandt sig i neutralt eller nordvietnamesisk farvand, og årsagen hertil er, at der ikke er international konsensus om, hvor den nordvietnamesiske grænse gik i Tonkinbugten, hvor angrebet fandt sted. Amerikanerne mente derfor, at man befandt sig i internationalt farvand, imens de nordvietnamesiske ledere mente, at Maddox befandt sig i nordvietnamesisk farvand. Kort før episoden havde Sydvietnam udført hemmelige bombemissioner langs den nordvietnamesiske kyst, hvor Maddox ikke deltog direkte, men dog var behjælpelig med logistiske opgaver og derfor var behjælpelig i en fjendtlig handling imod Nordvietnam.⁹⁹ To dage efter angrebet i Tonkinbugten holdt Johnson en tale til nationen, hvor han blandt udtalte:

---

⁹⁸ Pentagon Papers: President outlines basic themes of U.S. Policy in South East Asia (2. Juni 1964)

⁹⁹ Bjerre (2015); s.202f

”In the larger sense this new act of aggression, aimed directly at our own forces, again brings home to all of us in the United States the importance of the struggle for peace and security in Southeast Asia. Aggression by terror against the peaceful villagers of South Vietnam has now been joined by open aggression on the high seas against the United States of America.”¹⁰⁰

I ovenstående citat er der ingen tvivl om, at Johnson så det nordvietnamesiske angreb som et offensivt angreb, der nødvendigvis trak USA yderligere ind i krigen. Det handlede ikke længere kun om de fredelige landsbyboere, som Johnson beskrev, men nu også om en aggression rettet direkte imod amerikanske styrker og dermed imod den amerikanske befolkning og USA. Den 5. august udtalte Johnson følgende til Kongressen:

”The threat to the free nations of South East Asia has long been clear. The North Vietnamese regime has constantly sought to take over South Vietnam and Laos. This communist regime violated the Geneva accords for Vietnam. It has systematically conducted a campaign of subversion, which includes the direction, training and supply of personnel and arms for the conduct of guerilla warfare in South Vietnamese territory.”¹⁰¹

Johnson retfærdiggjorde i den udtalelse for en udvidelse af det amerikanske engagement i Vietnam. Johnson mente, at Nordvietnam igennem lang tid havde overtrådt de beslutninger, der blev truffet på Genevekonferencen i 1954. Desuden fremlagde Johnson det perspektiv, at Nordvietnam igennem mange år havde støttet Viet Cong med både uddannelse, militært personel samt våben, så Viet Cong var i stand til at føre guerillakrig imod den sydvietnamesiske regering og befolkning. Den 7. august bad Johnson Senatet og Repræsentanternes Hus om lov til at få lov til at gøre, hvad han fandt nødvendigt for at undgå fremtidige angreb imod USA og for at sikre den frie sydvietnamesiske befolknings frihed. Samtidig slog han fast, at USA hverken havde politiske eller territoriale ambitioner eller interesser i Vietnam. Denne tilladelse fik han.¹⁰² Johnson kunne

---

¹⁰⁰ Adress to The Nation by President Johnson (4. August 1964)

¹⁰¹ President's message to Congress (5. August 1964)

¹⁰² Pentagon Papers: Text of joint resolution (7. August 1964)

herefter træffe udenrigspolitiske og militære beslutninger i Vietnam uden at skulle have yderligere tilladelse fra de amerikanske folkevalgte politikere.

I januar 1965 afholdt Johnson sin årlige tale om nationens tilstand. Her brugte han tid på at retfærdiggøre den amerikanske tilstedeværelse i Vietnam:

”We are there, first, because a friendly nation has asked us for help against the Communist aggression. (...) Second, our own security is tied to the peace of Asia. Twice in our generation we had to fight against aggression in the Far East. To ignore aggression now would only increase the danger of a much larger war.”¹⁰³

USA havde på dette tidspunkt endnu ikke sendt soldater til Sydvietnam. For det første brugte Johnson Trumans containment-begreb samt Eisenhowers ’domino-teori’ til i sit første argument. Når en fri og fredelig nation bad om hjælp til at forsvare sig imod kommunismens aggressioner, måtte det være USA’s pligt at hjælpe. For det andet argumenterede Johnson for, at USA’s sikkerhed var tæt forbundet med, at der fortsat ville være fred i Asien. Han brugte desuden USA’s tidligere erfaringer fra både Japan og Korea til at fortælle den amerikanske befolkning, at hvis man ikke handlede nu, ville det kunne udvikle sig til lignende situationer, som ville koste mange amerikanske soldater livet, og det ønskede han for alt i verden at undgå.

Den 2. marts angreb Viet Cong en amerikansk base i Sydvietnam, hvor der udelukkende var militære rådgivere udstationeret. Dette betegnes i forskningen som dråben, der fik bægeret til at flyde over. Den 8. marts sendte Johnson de første amerikanske soldater til Vietnam. USA var dermed fuldt ud engageret i Vietnam.

7.3.3 Interne diskussion og argumenter

Internt i Johnsonadministrationen var der fra start stor bekymring vedrørende situationen i Vietnam. McNamara var i Sydvietnam for at undersøge situationen med egne øjne og skrev derefter en rapport med sine observationer. I rapporten skrev han blandt andet, at:

---

¹⁰³ Pentagon Papers: The State of the Union address of the President to the Congress (4. Januar 1965)

”Situationen er særdeles foruroligende. De nuværende tendenser vil, hvis de ikke ændres inden for de næste 2-3 måneder, i bedste fald føre til neutralisering, men snarere til kommunistisk kontrol af landet.”¹⁰⁴

Med andre ord mente McNamara, at USA burde intensivere sin indsats i kampen for at sikre Sydvietnam imod en kommunistisk overtagelse. McNamara lagde desuden vægt på, at en Sydvietnamesisk sejr ikke så ud til at være mulig på daværende tidspunkt. McNamara skrev videre, at hovedårsagen til hans bekymringer var den regering, som overtog magten efter Diems død. Efter Diem døde overtog Duong Van Minh, ikke at forveksle med den nordvietnamesiske leder Ho Chi Minh. McNamara beskrev i sin rapport, hvordan den nye regering var præget af ”ubeslutsomhed og vaklen”, og at regeringen ikke kunne administrere den opgave, der lå i at sikre de strategisk vigtigste landsbyer.

Den 19. marts 1964 sendte McNamara et nyt memorandum om Sydvietnam til Johnson. Det omhandlede situationen i Sydvietnam og hvordan det gik med de amerikanske tiltag. McNamara slog fast, at der ikke var amerikanske kamptropper til stede i Sydvietnam, og at der heller ikke var brug for det, men at USA fortsat burde støtte Sydvietnam yderligere med materiel. McNamara gav desuden udtryk for, at det ikke gik bedre med at sikre fred i Sydvietnam, end det gjorde i september. Den 30. januar var Diems arvtager blevet kuppet af Nguyen Khanh. McNamara mente, at han var en bedre politisk leder qua sin erfaring inden for politik, men at der var tvivl om, hvorvidt Khanh havde kontrol over den militære ledelse.¹⁰⁵

Den 25. juli 1964 sendte Taylor et telegram til udenrigsministeriet med en advarsel, hvor han blandt andet skrev:

”Og endelig kan den febrilske ’march mod nord’-stemning gå over gevind ved en enkelt overilet handling (...) hvilket vil kunne sætte en udvidelse af fjendtlighederne i gang på et tidspunkt og på en måde, der vil være højst ufordelagtigt for USA’s interesser”¹⁰⁶

---

¹⁰⁴ Pentagon Papers: Rapport fra McNamara til Johnson om situationen i Saigon i 1963 (21. December 1963)

¹⁰⁵ Pentagon Papers: Memorandum fra McNamara til Johnson (d.19 marts 1964)

¹⁰⁶ Pentagon Papers: Telegram fra Taylor til udenrigsministeriet (d.25 juli 1964)

Baggrunden for ovenstående citat var, at Taylor havde observeret, at der havde udviklet sig det, han kalder en ”march-mod-nord-stemning” i det sydvietnamesiske militær. Taylor var overbevist om, at en offensiv imod Nordvietnam ikke ville være løsningen på krisen. Han mente, at det ville være direkte skadeligt for amerikanske interesser med sådan en offensiv. Hvis det skulle komme så langt, skulle det være et tidspunkt valgt af USA, så hæren ville være ordentligt forberedt.

Som tidligere beskrevet, blev den amerikanske destroyer Maddox ramt af et nordvietnamesisk angreb den 2. august 1964 i Tonkinbugten. William Bundy udformede herefter en rapport om USA's muligheder for handling. Bundy var overbevist om, at Sydvietnam stadig burde have høj prioritet for USA: ”Sydvietnam er stadig den vigtigste skueplads. Kampånden og den drivende kraft må fastholdes.”¹⁰⁷ Bundy beskrev videre, hvad han mente, ville være den bedste løsning fremadrettet: ”Løsning: Fundamentalt set vil en løsning i Sydvietnam og Laos fordre en kombination af militært pres og en eller anden form for kommunikation.”¹⁰⁸ Bundy argumenterede videre for, at fredsforhandlinger uden et militært pres ville være nyttesløst, måske endda farligt, da Nordvietnam og Viet Cong ville stå for stærkt ved eventuelle forhandlinger. Bundy mente dog stadig, at det ikke var nødvendigt at sætte amerikanske kamptropper ind i Vietnam. En lille måned senere, den 8. september 1964, sendte William Bundy et nyt memorandum til Johnson med forslag til militære aktioner i Sydvietnam. Bundy var enten mere positivt stemt over for Khanh-regeringen end McNamara, ellers havde Khanh-regering fået bedre kontrol over militæret. Bundy forventede i hvert fald, at Khanh-regeringen ville opnå betydelige fremskridt i løbet af to til tre måneder. Han anbefalede ligeledes, at Johnson-administrationen udviste en solid støtte for at overbevise Khanh, men især Nordvietnam og Viet Cong om, at USA mente det alvorligt. Bundys vigtigste anbefalinger var, at man genoptog flådepatruljer i Tonkinbugten og påbegyndte luftoperationer langs grænsen imellem Laos og Sydvietnam, da efterretninger viste, at det var her, Viet Cong fik forsyninger fra Nordvietnam.¹⁰⁹ Johnson godkendte Bundys anbefalinger to dage senere, og USA optrappede dermed indsatsen i Vietnam endnu en gang.¹¹⁰

---

¹⁰⁷ Pentagon Papers: William Bundys memo om mulige aktioner for USA efter Tonkin (d. 11. August 1964)

¹⁰⁸ Pentagon Papers: William Bundys memo om mulige aktioner for USA efter Tonkin (d. 11. August 1964)

¹⁰⁹ Pentagon Papers: Memorandum fra William Bundy til Johnson med forslag til militær aktioner i Sydvietnam (d. 8 september 1964)

¹¹⁰ Pentagon Papers: Memorandum om Johnsons godkendelse af fornyede flådeoperationer (d.10 september 1964)

Den 6. november 1964 udformede Viceforsvarsminister et udkast til dokumentet 'Aktioner for Sydvietnam'. Heri havde han fire punkter for, hvad USA's mål i Sydvietnam burde være:

"a: At beskytte USA's ry som garant mod oprør. b: At undgå Domino-effekten særligt i SØ-Asien. c: At holde Sydvietnams territorier ude af kommunisternes hænder. d: At udgå af krisen uden uacceptabelt tab af ansigt på grund af metoden".¹¹¹

Kort fortalt er det en fortsættelse af den kurs, USA havde haft siden Eisenhower, hvor det handlede om at sikre regionen imod kommunismen. Det er dog interessant, at McNaughton i punktet 'd' har overvejelser om at trække sig ud af Vietnam, og at dette skal foregå på en måde, hvor USA ikke taber ansigt. McNaughton anbefalede desuden, at USA optrappede sin indsats i Sydvietnam, for ellers ville den nye regering miste grebet om befolkningen.¹¹²

7.3.4 Delkonklusion

I forskningen er der stor enighed om, at Johnson ikke interesserede sig for Vietnam. Han var mere interesseret i sin plan om 'The Great Society'. Forskningen mener derfor, at Johnsons ministre fik et rimelig stort spillerum i forhold til udenrigspolitikken og dermed også i forhold til situationen i Vietnam. Der findes dog en lille uenighed i forskningen. Jones argumenterer for, at amerikanske rådgivere ikke var nok til at standse Nordvietnam og Viet Congs fremskridt, og at det derfor var nødvendigt at indsætte kamptropper.¹¹³ Modsat argumenterer Karnow for, at Johnson ikke var indstillet på at indsætte amerikanske kamptropper, men at Bundy-brødrene, McNamara og Taylor overbeviste ham om nødvendigheden.¹¹⁴

I offentligheden handlede Johnsonadministrationens argumentation hovedsageligt om at bekæmpe kommunismens udbredelse. Desuden handlede det om, at man ville overbevise verden om,

---

¹¹¹ Pentagon Papers: McNaughtons udkast i november om målene og alternativerne i Vietnam (d. 6 november 1964)

¹¹² Det har ikke været muligt at finde interne dokumenter af betydning, der omhandler Johnsons beslutning om at indsætte kamptropper.

¹¹³ Jones (1998); s.555

¹¹⁴ Karnow (1997); s.373

at USA var garant for nationer, som ikke kunne forsvare sig selv imod en trussel fra en anden nation.

I den interne diskussion er det tydeligt, at størstedelen af Johnsons rådgivere og ministre var overbevist om, at den eneste løsning på situationen i Vietnam var at intensivere indsatsen. Allerede fra da Johnson overtog magten i 1963, fortsatte man intensiveringen af indsatsen i Vietnam. Der var dog ikke nogen, der foreslog at indsætte kamptropper, end ikke efter det nordvietnamesiske angreb på Maddox. En af de få, der begyndte at omtale en eventuel amerikanske tilbagetrækning i Vietnam, var Viceudenrigsminister McNaughton. I sit udkast til USA's handlemuligheder, dateret til den 6. november 1964, omtaler han USA's muligheder for at trække sig tilbage, hvis det kan ske uden at tabe ansigt.

Generelt var der dog ikke stor forskel på, hvad Johnsonadministrationen udtalte til offentligheden og de interne diskussioner. Det handlede om at sikre den frie verden, samt at overbevise verden om, at USA var i stand til at beskytte og sikre borgeres ret til det frie valg.

7.4 Udviklingen i argumentationen fra 1954-1965

I dette afsnit sammenholdes argumenterne for retfærdiggørelsen af den amerikanske tilstedeværelse i Sydvietnam. Målet med afsnittet er at fremhæve udviklingen i argumenterne der blev brugt til at retfærdiggøre for det amerikanske engagement i Vietnam.

I analysen af Eisenhower-, Kennedy-, og Johnsonadministrationernes argumenter for at engagere sig i Vietnam, er det tydeligt, at mange af Eisenhoweradministrationens argumenter også bliver brugt under Kennedy og Johnson. Der er dog nogle punkter, som ændrer sig eller skiller sig ud.

I Eisenhowers udmeldinger til offentligheden retfærdiggjorde han engagementet i Vietnam igennem argumenter om at sikre det frie i Sydvietnam, så det ikke skulle fanges under et kommunistisk diktatorskab. Eisenhower var desuden nervøs for, at hvis Sydvietnam blev overtaget af kommunisterne fra Nordvietnam, ville det skabe en dominoeffekt i resten af Sydøstasien. Ifølge Eisenhower blev der i Sydvietnam produceret nogle varer, som verden ikke kunne undvære, og som ville blive utilgængelige i tilfælde af en kommunistisk magtovertagelse. Kennedy udtalte tidligt

efter sin valgsejr, at han anså Eisenhowers 'domino-teori' for at være korrekt. Kennedys officielle udmeldinger var i høj grad præget af, at han anså USA som værende den frie verdens beskytter. Han lagde desuden vægt på, at USA ikke kun engagerede sig i Sydvietnam for lokalbefolkningens skyld, men også for den amerikanske befolknings skyld, da en kommunistisk overtagelse af Sydøstasien på sigt ville sprede sig til større dele af, ikke bare Asien, men hele verden. Ligesom Kennedy anså Eisenhower USA som værende den frie verdens beskytter, og de brugte derfor begge dette som argument for at være engagerede i Vietnam. Eisenhower lagde dog ikke stor vægt på, at udviklingen i Sydøstasien på sigt ville kunne ramme den amerikanske befolkning, som Kennedy gjorde. Under Eisenhower interesserede hverken pressen eller befolkningen sig for USA's udenrigspolitiske situation i Asien. I løbet af Kennedys præsidentperiode intensiveredes den kolde krig, og derfor steg interessen for internationale konflikter også. Derfor var det vigtigt for Kennedy at overbevise den amerikanske befolkning og presse om, at det var vigtigt for USA at engagere sig i Sydøstasien. Johnsons officielle udmeldinger var næsten identiske med Kennedys. Årsagen hertil skal findes i, at Johnson for det første ikke nærede stor interesse for udenrigspolitik, og for det andet følte en forpligtigelse for at færdiggøre det projekt, Kennedy påbegyndte før sin død. Johnsons udtalelser bærer derfor i høj grad præg af 'domino-teorien', som Kennedy havde adopteret fra Eisenhower. Desuden gav Johnson udtryk for, at han, ligesom Kennedy, anså USA for at være den frie verdens beskytter.

Efter opdelingen af Vietnam i 1954 var den interne debat i Eisenhoweradministrationen hovedsageligt præget af frygten for en dominolignende effekt, hvis kommunismen fik overtaget i Sydvietnam. Mere specifikt var frygten, at kommunismen ville brede sig til Japan, som var af strategisk vigtig betydning for USA. I slutningen af 1950'erne ændrede argumenterne i Eisenhoweradministrationen dog karakter. Man modtog en rapport, som viste, at truslen ikke kom fra Nordvietnam, men at guerillaorganisationen Viet Cong var den egentlige trussel imod Sydvietnams sikkerhed. I stedet for at sikre Sydvietnams grænse imod Nordvietnam, koncentrerede Eisenhoweradministrationen sig i stedet om at sikre Diem som lederen af det frie Sydvietnam, så han stod stærkt i de interne magtkampe. I Kennedyadministrationen var der i højere grad uenighed om, hvorvidt USA fortsat skulle engagere sig i Sydvietnam. Joint Chief of Staff anbefalede dog, at man fortsatte og intensiverede det amerikanske engagement i Sydvietnam, da den strategiske placering var af stor betydning. I Johnsonadministrationen var det næsten ikke på tale at trække sig ud af Sydvietnam, før man kunne trække sig sejrrikt ud. Johnson var opsat på ikke at ville tabe ansigt til

omverdenen som værende den præsident, der tabte Vietnam. Johnson og hans ministre og rådgivere var opsat på, at USA skulle fremstå som værende garant for de frie nationers sikkerhed.

I løbet af de 11 år, der gik, fra USA engagerede sig i Vietnam, til man indsatte kamptropper, var der altså en række ligheder i argumenterne for retfærdiggørelsen af engagementet. Især frygten for en dominoeffekt, hvor Sydvietnams fald var et af de bærende argumenter. De tre administrationer var dog ikke enige om alt. Det er især i de interne diskussioner, at forskellene bliver tydelige. Eisenhower var for eksempel nervøs for at tabe Japan til kommunismen, noget som de to efterfølgende administrationer ikke nævner med et ord. Internt i Kennedyadministrationen handlede det om, at Sydvietnam var en strategisk vigtig position for USA. For Johnson var det vigtigere ikke at tabe ansigt til omverdenen. Dels ville han ikke i krig, men han ville heller ikke være præsidenten, der tabte Vietnam.

8. Diskussion

I dette afsnit vurderes det, hvorvidt Walzers teori er brugbar til at vurdere det amerikanske engagement, før USA indsatte kamptropper, og om Walzer har ret i sin vurdering af retfærdigheden i det amerikanske engagement i Vietnam. Herefter diskuteres de skiftende amerikanske administrationers argumenter for retfærdiggørelse for det amerikanske engagement i Vietnam med udgangspunkt i Michael Walzers teori om 'Just and Unjust War'. Grundlaget for diskussionen findes i analysen og forskningen.

I "Just and Unjust wars" argumenterer Walzer for, hvornår krig kan retfærdiggøres. Nøgleordet i den sammenhæng er 'krig'. Walzer giver ikke et svar på, hvornår der er tale om en krig. I denne diskussion er det derfor centralt at finde ud af, hvordan det amerikanske engagement i Sydvietnam udviklede sig, samt hvornår der blev behov for at retfærdiggøre dette i den amerikanske og den internationale offentlighed.

8.1 "Just and Unjust wars" som grundlag for bedømmelse af retfærdiggørelse af krig

Ifølge Walzer havde Eisenhower-, Kennedy-, og Johnsonadministrationerne svært ved at retfærdiggøre den amerikanske indsats i Vietnam fra 1954-1965. Der er i "Just and Unjust wars" ikke plads til megen fortolkning. I afsnittet, hvor Walzer kommenterer på Vietnamkrigen, overlader han ikke nogen tvivl om, at USA's indsats i Vietnam ikke kunne retfærdiggøres, og at den måske endda var ulovlig. Ikke desto mindre opstiller Walzer, jævnfør teoriets afsnittet, nogle mere specifikke kriterier for, hvornår og hvordan en krig kan retfærdiggøres. For Walzer handler det om, at krig altid er uacceptabel, med mindre en nation forsvarer sig imod en aggression fra en anden nation. Det kan derfor heller ikke retfærdiggøres, hvis man forsøger at holde et oprør fra befolkningen nede med magt, da befolkningen altid har ret til at forsvare sine egne rettigheder og kæmpe for sin egen overbevisning. 'Just and Unjust wars' er, ifølge Hendrickson, et angreb imod teorien om internationale relationer, kaldet 'realisme', og er dermed et forsvar af 'idealisme'. 'Realismen' arbejder ud fra opfattelsen om, at det internationale system grundlæggende er et anarki, hvor enhver stat er sig selv nærmest og for alt i verden vil forsvare sin egen suverænitæt. Det er med andre ord et spil om magt. 'Idealismen' arbejder ud fra opfattelsen af troen på det rationelle i mennesket, troen på fremskridtet samt opfattelsen af, at demokrati er den vigtigste grundpille i det internationale samfund. Et af de vigtigste begreber inden for 'idealismen' er 'interdependens', som betyder, at to stater, som er

gensidigt afhængige, aldrig vil gå i krig imod hinanden. Ifølge Hendrickson er 'Just and Unjust wars' altså et forsvar af idealismen. Det hænger, ifølge Hendrickson, sammen med, at Walzer udgav sin teori kort efter Vietnamkrigen, som er en af de mest upopulære krige nogensinde.¹¹⁵ Ifølge Hendrickson er problemet med 'Just and Unjust wars', at den er fortalende for demokrati og interdependens, men ikke forsvarer USA's forsvar af land, der netop forsøger at indføre et demokrati, som skal sikre befolkningens frihed imod en ideologi, der forsøger at underlægge befolkningen et diktatur.¹¹⁶ Modsætningsforholdet imellem realisme og idealisme er dog så stort, at de to teorier ikke kan blive enige om noget. Det er dog ikke ensbetydende med, at den ene er bedre end den anden. Der er fejl at finde hos begge teorier og derfor også i Walzers teori. I den evige diskussion om, hvilken teori der er bedst til at forklare udviklingen i det internationale samfund, samt internationale konflikter, er idealismens bedste argument at to demokratiske stater aldrig har været i krig med hinanden.¹¹⁷ Realismens svar på dette argument er, at hvis man vil skabe demokrati, er det en forudsætning, at befolkningen ønsker et demokrati, og da mennesker som udgangspunkt ikke er rationelt tænkende, kan man ikke regne med, at det er et ønske. Det kan derfor være nødvendigt at skabe en stabil magtbalance, hvilket kan involvere indsættelse af militært personel.¹¹⁸ Men hvad betyder det for brugen af Walzers teori, når man skulle vurdere retfærdiggørelse af for eksempel optakten til Vietnamkrigen? Walzers teori bygger i udgangspunktet på idealismen af to grundlæggende årsager: for det første ser Walzer krig som den sidste løsning på en konflikt, og for det andet ser Walzer demokratiet som en løsning på enhver konflikt. I de to punkter findes ligeledes Walzers kritik af de amerikanske præsidenters måde at håndtere krisen i Vietnam på. Han mente ikke, at USA støttede demokratiet i Sydvietnam, da man fortsatte med at støtte Diem som præsident, efter han aflyste det planlagte demokratiske valg i 1956, og desuden så USA ikke krig som den sidste løsning på konflikten. Kennedy kan forsvares med, at han før sin død var villig til at overveje alle muligheder for, at USA kunne trække sig ud af Sydvietnam, men hverken Eisenhower og Johnson så anden udvej end at eskalere den amerikanske indsats. Der var ikke tale om øget demokratisk vejledning og rådgivning, det handlede om at sikre sig, at Nordvietnam og Viet Cong ikke fik overtaget i Sydvietnam. Ifølge Walzer kan den amerikanske indsats derfor ikke retfærdiggøres. Hvis man i stedet tager udgangspunkt i realismen, som siger, at en militær indsats kan være den eneste

---

¹¹⁵ Hendrickson (2011); s.19

¹¹⁶ Hendrickson (2011); s.35

¹¹⁷ Nordstrøm (2005)

¹¹⁸ Fancony (2013)

måde at skabe en stabil magtbalance på, kan det amerikanske engagement forsvares med, at de amerikanske præsidenter ønskede at skabe en stabil magtbalance i et område plaget af uroligheder for at sikre, at disse uroligheder ikke spredte sig til en større region.

Når man har med en teori, der behandler moralsk retfærdiggørelse af krig at gøre, er det naturligt, at der findes kritik. Walzers teori, som tager udgangspunkt i idealismen, og realismen, er som udgangspunkt to modpoler inden for internationale forhold. Dermed ikke sagt, at Walzers teori ikke kan bruges i en analyse af optakten til Vietnamkrigen. Når man drager sin konklusion, skal man dog være opmærksom på, at Walzers teori er en modpol, hvortil der findes et modstykke.

8.2 Eisenhower

I 1954 var USA primus motor i oprettelsen af SEATO. SEATO var en tænkt som en art forsvarspagt i lighed med NATO. Efter Genevekonference besluttede Eisenhower at støtte Sydvietnam for at sikre sig, at det kommunistiske Nordvietnam ikke skulle få overtaget. Sydvietnam var ikke en del af SEATO, hvilket var et krav fra Kina, Nordvietnam og Sovjetunionen under Genevekonferencen, da de ville føle sig truet af en alliance så tæt på egne grænser. Sydvietnam kunne derfor ikke blive medlem. SEATO-landene blev dog enige om, at Sydvietnam skulle underlægges en speciel protokol, så Sydvietnam stadig indgik i SEATO-landenes beskyttelse. Det var med baggrund i denne protokol, at Eisenhower mente, at USA lovligt kunne retfærdiggøre sin støtte til Sydvietnam, da den kun bestod i rådgivning. Ifølge Walzer er der kun én mulighed for at retfærdiggøre en krig, og det er, hvis en stat forsvare sig imod en udefra kommende trussel. Det vil sige, at i tilfældet med Sydvietnam ville det være rimeligt, at Sydvietnam forsvarede sig imod en eventuel aggression fra Nordvietnam. Her var USA forpligtet til at hjælpe, jævnfør deres forpligtelser igennem SEATO.

Ifølge Walzer er en af nøglerne for Eisenhowers argumentation, at de støttede en legitim demokratisk regering i Sydvietnam imod en diktatorisk magt i Nordvietnam.¹¹⁹ Dette var ifølge Walzer korrekt, indtil Sydvietnams præsident, Diem, valgt at aflyse det demokratiske valg, som skulle afholdes i 1956, hvilket var blevet besluttet på Genevekonferencen. Eisenhoweradministrationen overvejede, hvad den skulle stille op med Diem, men frygtede, at hvis

---

¹¹⁹ Walzer (1977); s.97

Diem blev frataget magten, ville det føre til en kommunistisk overtagelse, hvilket Eisenhower for alt i verden ville undgå, og derfor valgte USA fremadrettet at støtte Diem. Det er dog et problem i forhold til Walzers teori, da USA ikke længere støttede en legitim regering imod en udefra kommende trussel. Nu hjalp USA i stedet en ulovlig regering med at bevare magten i landet.

Senere i 1956 fandt Eisenhower ud af, at truslen imod den sydvietnamesiske regering ikke kom fra Nordvietnam. Det var i stedet en intern organisation i Sydvietnam, Viet Cong, der havde stablet et oprør på benene. Dermed var der i højere grad tale om en borgerkrig. SEATO blev oprettet for at forsvare lande, der ikke kunne forsvare sig selv, i tilfælde af at de blev forsøgt invaderet af en kommunistisk magt. USA fortsatte alligevel sin støtte, da Eisenhoweradministrationen mente, at Viet Cong blev støttet med våben og rådgivning fra Nordvietnam. Ifølge Walzer var dette dog ikke et lovligt argument for at fortsætte det amerikanske engagement i Sydvietnam. Som tidligere nævnt argumenterede Walzer for, at en krig kun kunne retfærdiggøres, hvis det var som svar på en udefra kommende aggression. Eftersom truslen imod Sydvietnam nu var af intern karakter, kunne USA altså ikke længere lovligt retfærdiggøre sit engagement i Sydvietnam.

Walzer beskriver i afsnittet 'The War Convention', at borgere i en given stat altid har ret til at forsvare deres egne rettigheder, også selvom en aggressiv handling måtte være nødvendig. I forhold til situationen i Sydvietnam i midten af 1950'erne kan man argumentere for, at da Diem valgte ikke at afholde det planlagte demokratiske valg, overtrådte han samtidig de sydvietnamesiske borgeres rettigheder. Borgerne havde derfor ret til at sikre deres egne rettigheder, selvom det krævede en aggressiv handling. Med dette i baghovedet kan man derfor argumentere for, at USA begik en ulovlig handling, da de ikke hjalp befolkningen med at sikre dens rettigheder.

Udover de ovenstående pointer er det muligt at diskutere, hvorvidt USA deltog i en krig. I Eisenhowers regeringsperiode deltog USA ikke aktivt i nogle krigshandlinger i Vietnam. Derfor kan man argumentere for, at USA ikke gjorde noget forkert. Dette underbygges af, at Eisenhower, jævnfør analysen, ikke havde behov for at retfærdiggøre det amerikanske engagement i Sydvietnam i den amerikanske offentlighed. Den amerikanske indsats var tilsyneladende så lille, at den amerikanske befolkning fandt den ligegyldig. Walzer mente dog ikke, at det var tilfældet.

Eisenhower viste åbenlyst sin støtte til Diem og sendte militære rådgivere til Sydvietnam. På den baggrund kan USA ses som deltagende i krig.

Demokratiet og støtten dertil var særdeles vigtig for Walzer. Den var, for ham, grundlaget for at undgå konflikter i verden. Derfor kritiserer Walzer Eisenhoweradministrationen for at støtte den sydvietnamesiske regering, som havde aflyst et aftalt demokratisk valg om samlingen af Vietnam. Eisenhower mente, at den amerikanske indsats i Sydvietnam netop var en støtte til demokratiet, da man forsøgte at hjælpe Sydvietnam med at styrke den interne industri, som skulle styrke den sydvietnamesiske økonomi, hvilket Eisenhower mente, var en af grundstenene til oprette og styrke en demokratisk stat.

Når man sammenligner Eisenhowers argumentation for retfærdiggørelsen af det amerikanske engagement i Sydvietnam med Walzers teori om retfærdiggørelse af krig, er det tydeligt, at Eisenhower, jævnfør Walzers teori, ikke kan retfærdiggøre det amerikanske engagement. Eisenhower overholder ikke de kriterier, som Walzer har opstillet for, at det amerikanske engagement kan kaldes retfærdigt. Man kan dog stille spørgsmålstejn ved, om det amerikanske engagement kan kaldes en krig. Det er et centralt spørgsmål, da Walzers teori omhandler retfærdiggørelse af krig.

8.3 Kennedy

Da Kennedy overtog præsidentposten i 1961, så Kennedyadministrationen sig nødsaget til at støtte Sydvietnam yderligere med blandt andet kampfly. Argumentet fra ovenstående afsnit om, at USA måske ikke reelt var i krig, kan derfor ikke længere benyttes. Eftersom der nu både var amerikanske rådgivere og militært materiel i Sydvietnam, må man konkludere, at USA var aktivt deltagende i krisen i Sydvietnam. Der kan dog stadig stilles spørgsmålstejn ved, hvorvidt der var tale om en egentlig krig imellem to nationer, eller om der var tale om en borgerkrig. Det er et afgørende spørgsmål, for hvis USA støttede den sydvietnamesiske regering, som havde aflyst et demokratisk valg, i kampen imod interne oprørere, kunne det ikke retfærdiggøres. Hvis Viet Cong derimod var støttet af Nordvietnam, overholdt USA blot sine forpligtigelser i forbindelse med SEATO-aftalen om, at Sydvietnam indgik i deres forsvarszone.

Kennedyadministrationen retfærdiggjorde blandt andet USA's engagement i Sydvietnam med, at Viet Cong modtog forsyninger i form af våben og rådgivning fra Nordvietnam. Desuden angreb Viet Cong både civile og embedsmænd. Kennedyadministrationen ville altså forsvare den sydvietnamesiske befolkning imod angreb fra Viet Cong, som, ifølge Kennedy, var en marionetorganisation for det kommunistisk styrede Nordvietnam. Jævnfør ovenstående afsnit var det vigtigt for Kennedyadministrationens retfærdiggørelse, at Viet Cong blev støttet af Nordvietnam, da USA ellers hjalp en ikke-demokratisk regering med at holde befolkningen på plads, så den ikke var en trussel imod regeringsmagten.

Kennedyadministrationens stærkeste argument i retfærdiggørelsen af det amerikanske engagement i Sydvietnam var, at den anså USA som værende den frie verdens beskytter. Samtidig mente Kennedy og hans folk, at Sydvietnam var af strategisk vigtig betydning for USA samt resten af verden, da Kennedyadministrationen var overbevist om, at hvis Sydvietnam overgik til kommunismen, ville resten af regionen følge efter, og dermed ville kommunismen stå stærkere på verdensplan. Walzer tager i sin teori dog ikke højde for den situation, verden befandt sig i 1960'erne. Han koncentrerer sig om, hvornår en krig kan kaldes retfærdig. Det kan den, ifølge Walzer, kun, hvis det er som følge af et forsvar mod en udefra kommende uprovokeret aggression. Så ifølge Walzers teori kan Kennedyadministrationen ikke retfærdiggøre at øge det amerikanske engagement i Sydvietnam med argumentet om, at man vil forsvare sydvietnamesernes frihed. Det er kun sydvietnameserne selv, der kan retfærdiggøre en sådan indsats, da det er deres rettigheder, og måske grænser, der er truet.

I sammenligningen imellem Kennedyadministrationens argumentation for retfærdiggørelse af det amerikanske engagement i Sydvietnam og Walzers teori om 'Just War' er der nødvendigvis stort fokus på, hvorvidt der var tale om en regulær krig imellem to nationer, eller om der var tale om en borgerkrig. Desuden er der fokus på, hvorvidt argumentet om, at Kennedyadministrationen anser USA som værende den frie verdens beskytter, er et brugbart argument til retfærdiggørelsen af indsatsen i Sydvietnam. Walzers teori er meget tydelig på dette område, da en krig kun kan retfærdiggøres, hvis det er som svar på en uprovokeret aggression fra en anden nation.

8.4 Johnson

Da Johnson overtog præsidentposten efter Kennedys død, var USA signifikant mere involveret i Sydvietnam i forhold til, da Kennedy overtog præsidentposten efter Eisenhower. Kennedy udtrykte som bekendt ønske om at undersøge USA's muligheder for at trække sig ud af Vietnam dagen før sin død. Med Johnsons overtagelse blev en sådan undersøgelse dog ikke til noget.

Johnson følte en forpligtigelse til at videreføre Kennedys politiske projekter, indtil Johnson selv blev valgt som præsident. Hans argumenter for retfærdiggørelsen af den amerikanske tilstedeværelse i Sydvietnam og indblanding i konflikten ligner derfor Kennedys til forveksling.

Den 2. august 1964 blev den amerikanske destroyer Maddox ramt af et angreb fra Nordvietnam. Herefter besluttede den amerikanske Kongres, at Johnson skulle have frie hænder i forhold til situationen i Vietnam. Argumentet for at øge den amerikanske indsats var, at når amerikanske styrker var blevet angrebet i det, USA mente, var en neutral zone, var det nødvendigt for USA at kunne slå tilbage. Som tidligere beskrevet siger Walzers teori, at krig kun kan retfærdiggøres, hvis det sker som svar på en uprovokeret aggressiv handling. Der kan sættes spørgsmålstejn ved, om det nordvietnamesiske angreb var uprovokeret, da USA havde støttet Sydvietnam igennem ti år for at forsvare imod en invasion fra Nordvietnam, som højst sandsynligt ikke var en reel trussel. Uanset om det nordvietnamesiske angreb på Maddox var provokeret eller ej, var der dog tale om et angreb, og derfor har argumentet en vis forklaringskraft. Forud for Johnsons beslutning om at sende amerikanske kamptropper til Sydvietnam kom endnu et angreb imod amerikanske udsendte, denne gang var det dog ikke Nordvietnam, der stod bag, men Viet Cong. For amerikanerne var det dog underordnet, da man var overbevist om, at Viet Cong blot var en marionet for Nordvietnam. Igen kan det diskuteres, hvorvidt angrebet på de amerikanske udsendte var uprovokeret.

9. Konklusion

Udgangspunktet for dette speciale var at undersøge, hvorfor USA påbegyndte et militært engagement i Vietnam i perioden frem til indsættelsen af amerikanske kamptropper, samt hvordan man retfærdiggjorde dette engagement, og hvilke argumenter som henholdsvis Eisenhower-, Kennedy- og Johnsonadministrationerne brugte. Desuden var det målet at vurdere disse argumenter for retfærdiggørelse ud fra Michael Walzers teori, som han fremlægger i 'Just and Unjust wars', samt diskutere hvorvidt Walzers teori er brugbar til vurdering af retfærdiggørelse af det amerikanske engagement i Vietnam, før det udviklede sig til, at USA indsatte kamptropper i marts 1965.

Eisenhowers præsidentperiode var præget af stilhed på den udenrigspolitiske front. Hans administration lagde i stedet vægt på det indenrigspolitiske område, og derfor måtte udenrigspolitiske emner ikke blive for dyre, og det var vigtigt, at militæret holdt sig inden for budgettet. Eisenhower kunne dog ikke ignorere den politiske udvikling i Sydøstasien, hvor forskellige kommunistbevægelser fik fodfæste. Af samme årsag besluttede Eisenhoweradministrationen sig for at sende i omegnen af 750 politiske og militære rådgivere til Sydvietnam. Eisenhower ville sikre sig, at kommunismen ikke bredte sig til hele Sydøstasien, hvilket kunne føre til udbredelse til resten af Asien. Han kaldte dette for 'domino-teorien'. 'Domino-teorien' blev toneangivende for hele den amerikanske indsats i Vietnam, hvor både Kennedy og Johnson brugte denne som et argument for at intensivere den amerikanske indsats i Sydvietnam. I den amerikanske offentlighed var der ikke stort fokus på situationen i Sydøstasien, og derfor var det heller ikke nødvendigt for Eisenhower at forsvare sin beslutning om at støtte den sydvietnamesiske regering med rådgivere og hjælp til at styrke den sydvietnamesiske industri. Netop hjælpen med at styrke industrien blev vigtig for Eisenhower, da den sydvietnamesiske præsident Diem i 1956 valgte at aflyse en demokratisk afstemning om samlingen af Vietnam. Herefter blev Eisenhoweradministrationen kritiseret for at støtte en ikke-demokratisk regering. Eisenhowers vigtigste argumenter var herefter 'domino-teorien', og at USA forsøgte at styrke den sydvietnamesiske økonomi igennem industrien, som Eisenhower mente var det vigtigste grundlag for demokratiet.

Da Kennedy blev indsat som amerikansk præsident i 1961, var det med et løfte til resten af verden om, at ingen skulle overgive sig til kommunismen, og at USA ville være garant for de mindre staters sikkerhed. Derfor begyndte USA at opgradere våbensystemer og at investere i

militæret. Kennedys vigtigste argument var, ligesom Eisenhower, at sikre sig imod kommunismens udbredelse, da det ville skærpe menneskers frihed verden over. Forskningen har forskellige svar på, hvorfor Kennedy ønskede at fortsætte og opgradere den amerikanske indsats i Sydvietnam. Forskningen kan på det punkt deles i tre. Den første del mener, at Kennedy ikke ønskede at ende som en præsident, som ikke kunne lykkes med sine udenrigspolitiske visioner, og efter nederlag i både Berlin, Cuba og Laos blev det gradvist mere vigtigt med succes i Vietnam. Den anden del mener, at Kennedy ønskede en sikkerhedsventil for den kolde krig mellem Sovjetunionen og USA. Denne sikkerhedsventil skulle sikre, at den kolde krig ikke endte i en atomkrig. Den sidste del mener, at Kennedy slet ikke var interesseret i, at USA skulle være til stede i Sydvietnam, men at han ikke kunne trække USA ud uden at tabe ansigt. Derfor blev han ramt af en 'kviksandseffekt', der gjorde, at USA bare blev trukket dybere ind i krisen. Igennem analysen af Pentagonpapirerne er der ikke meget, der tyder på, at Kennedy ikke ønskede, at USA skulle engagere sig i Vietnam. Det ser nærmere ud til, at Vietnam blev vigtigere, som tiden gik, hvilket passer med, at Kennedyadministrationen øgede indsatsen gradvist i løbet af de to år, Kennedy var ved magten. Det faktum, at Kennedy, dagen før sin død, bad om en undersøgelse af alle USA's muligheder for fremtidige muligheder i Vietnam, inklusiv hvordan USA kunne trække sig ud, er ikke ensbetydende med, at Kennedy ønskede at trække de amerikanske rådgivere og materiel ud af Sydvietnam. Der er også en mulighed for, at Kennedy mente, at situationen i Vietnam ikke var holdbar, og at USA blev nødt til at ændre strategi. Eftersom Kennedy var en præsident, som var meget involveret i alle beslutninger, er det en mulighed, at han ønskede at danne sig et overblik over hele situationen og de forskellige muligheder for at ændre indsatsen, før han traf en beslutning.

Da Johnson overtog præsidentposten efter Kennedys død i 1963, var det med et mål om at færdiggøre det projekt, som Kennedy havde påbegyndt, indtil Johnson selv blev valgt som præsident i 1964. Han fortsatte dermed den stil, Kennedyadministrationen havde lagt for Vietnam. Han brugte derfor også 'domino-teorien' og frygten for kommunismens udbredelse som det primære argument for den voksende amerikanske indsats i Vietnam. Johnson var dog ikke videre interesseret i udenrigspolitiske forhold; for ham var USA's indenrigspolitiske situation vigtigere. Derfor overlod han en stor del af ansvaret for amerikansk udenrigspolitik til især McNamara og Bundy. Efter det nordvietnamesiske angreb på den amerikanske destroyer Maddox den 2. august 1964 var Johnson dog nødt til at involvere sig i situationen. I Kongressen bad han om frie hænder til at håndtere situationen. Argumentet var ikke længere blot at inddæmme kommunismen, men det handlede nu

ligeledes om at forsvare USA. USA påbegyndte herefter bombninger af udvalgte mål i Nordvietnams hovedstad samt langs grænsen imellem Sydvietnam og Laos. Dette argument blev vigtigere, da Viet Cong angreb en amerikansk base, hvor de amerikanske rådgivere var bosat. Herefter så Johnson ingen anden mulighed end at indsætte amerikanske kamptropper.

Michael Walzers teori i 'Just and Unjust wars', som udspringer fra idealismen, kritiserer den amerikanske indsats i Vietnam og de argumenter, Eisenhower-, Kennedy- og Johnsonadministrationerne brugte for at retfærdiggøre indsatsen. Walzer mener, at en krig kun kan retfærdiggøres, hvis den sker som et svar på en aggressiv handling fra en anden stat. Derfor måtte USA ikke blande sig i konflikten i Sydvietnam, da der, ifølge Walzer, var tale om et internt oprør på grund af manglen på demokratiske valg i Sydvietnam. Ifølge idealismen skal en krig altid være den sidste løsning på en konflikt. Man skal i stedet promovere frihandel og demokrati, da idealismen står for, at mennesker er rationelt tænkende og derfor aldrig vil gå i krig med et land, man er økonomisk afhængig af.

USA's interesse i at kontrollere situationen i Vietnam skal altså findes i, at de skiftende administrationer ville forhindre, at kommunismen bredte sig til resten af Sydøstasien. I løbet af perioden og i kraft af de skiftende præsidenter kom andre argumenter til. Det begyndte at handle om et forsvar af den frie verden og den amerikanske befolkning. Især efter angrebene på amerikanske udsendte var det ikke længere muligt at ignorere truslen. Johnson var nødt til at vise handlekraft, og for ikke at vise svaghedstegn valgte han derfor at indsatte amerikanske kamptropper.

10. Litteraturliste

10.1 Bøger og artikler

Anderson, David L.: The United States and Vietnam. Lowe, Peter: I: The Vietnam War. 1. udg. Macmillan press Ltd, 1998. side 95-114.

Bagger, Mathew C.: Religious experience, justification and history. 1. udg. Cambridge University Press, 1999.

Bjerre-Poulsen, Niels: Vietnamkrigen - en international historie 1945-1975. 1. udg. Gyldendal, 2015.

Cawthorne, Nigel: Vietnamkrigen - Nederlag og sejr. 1. udg. Diorama, 2006.

Encyclopedia of the Vietnam War. Redigeret af: Spencer C. Tucker. Bind 3. 1. udg. ABC-CLIO, 1998.

Fancony, Simon: *Verden set med realistiske briller*. Information, 27.05.2013,

<https://www.information.dk/bogforbog/2013/05/verden-set-realistiske-briller> Besøgt d. 05.07.2016

Freedman, Lawrence: Kennedy's Wars: Berlin, Cuba, Laos and Vietnam. 1. udg. Oxford University Press, 2000.

Friedman, Max Paul: Rethinking Anti-Americanism - The History of an Exceptional Concept in American Foreign Relations. 1. udg. Cambridge University Press, 2012.

Habermas, Jürgen: Truth and Justification. 1. udg. MIT Press, 2003.

Hendrickson, David C.: *In Defense of Realism: A on Just and Unjust Wars*. Ethics & International Affairs nr. 11, 2011, s. 19-53.

Herring, George C.: America's Longest War. 2. Udg. McGraw-Hill, Inc 1986.

Jones, Maldwyn A.: The Limits of Liberty - American History 1607-1992. 2. udg. Oxford University Press, 1995.

Kaiser, David E.: American Tragedy – Kennedy, Johnson and the Origins of the Vietnam War. 1. Udg. Harvard University Press, 2002

Karnow, Stanley: Vietnam - A History. 3. udg. Pimlico, 1994.

Logevall, Fredrik. I: Willbanks, James H. (red): The Vietnam War. 1. udg. Ashgate Publishing Company, 2006.

Logevall, Fredrik: Choosing War - The Lost Chance for Peace and the Escalation of War in Vietnam. 1. Udg. University of California Press, 2001.

Nation Archives: Statistical Information about Fatal Casualties of the Vietnam War. The U.S. National Archives and Records Administration . Sidst opdateret: 08.2013.

<http://www.archives.gov/research/military/vietnam-war/casualty-statistics.html> - Besøgt d. 06.07.2016

Nordstrøm, Steen: *Fred og demokrati*. Jyllandsposten, 11.07.2005,
<http://viden.jp.dk/explorer/ekspeditioner/fredsmissionen/indsigt/temaartikler/default.asp?cid=7643>
Besøgt d. 04.07.2016

Office of the Historian: Kennan and Containment, 1947. United States Department of State.
<https://history.state.gov/milestones/1945-1952/kennan> - Besøgt d. 07.04.2016

Olive-Drab: Vietnam: U.S. Advisors 1955-1965. http://olive-drab.com/od_history_vietnam_advisors.php - Besøgt d. 01.04.2016

Olson, Gregory Allen (red): *Landmark Speeches, On the Vietnam War*. 1. udg. Texas A&M University Press, 2010.

Rakove, Robert B.: *Kennedy, Johnson, and the Nonaligned World*. 1. udg. Cambridge University Press, 2013.

Robertson, Stephen L.: Executive Office of the President. Nelson, Michael: *I: Guide to the Presidency*. 2. udg. Routledge, 1997.

Smith, Anthony D.: *Nationalisme*. 1. udg. Hans Reitzels Forlag, 2001. Wad, Thomas: *Den amerikanske krig i Vietnam*. 1. udg. Emil, 2001.

Taler der forandrede verden. Redigeret af: Mark Hawkins-Dady. 3.. udg. Lindhardt og Ringhof, 2015.

The Editors of Encyclopædia Britannica: *Geneva Accords*. Encyclopædia Britannica,
<https://global.britannica.com/event/Geneva-Accords> Besøgt d. 06.03.2016

The White House: Lyndon B. Johnson.

<https://www.whitehouse.gov/1600/presidents/lyndonbjohnson> - Besøgt d. 04.06.2016

https://personalwebs.coloradocollege.edu/~dhendrickson/Essays/EIA_In_Defense_of_Realism.pdf
Besøgt d. 04.07.2016

Thorsen, Niels: *Dwight D. Eisenhower*. Den Store Danske, 14.10.2013,

http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/USA_og_Nordamerika/USA_efter_1945/Dwight_David_Ike_Eisenhower Besøgt d. 07.04.2016

Walzer, Michael: Just and Unjust Wars. 1. udg. Basic Books, 1977. Spector, Ronald H.: *Vietnam War*. Encyclopædia Britannica, 29.1.2016, <https://global.britannica.com/event/Vietnam-War> Besøgt d. 25.03.2016

Young, Marilyn B. m.fl.: The Vietnam War – A History In Documents. 1. Udg. Oxford University Press, 2002.

10.2 Primære kilder

Kennedy (1956) <https://catalog.archives.gov/id/193152>

Pentagon Papers: Adress to The Nation by President Johnson (4. August 1964): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IIID.pdf>

Pentagon Papers: Bundy (3. Februar 1961): National Security Action Memorandum No. 2 til ”The Pentagon Papers: Secretary of Defense”: <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-I.pdf>

Pentagon Papers: CAS 79407 (30. Oktober 1963): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-II.pdf>

Pentagon Papers: Dulles letter to Wilson (11. Oktober 1954): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-3b.pdf>

Pentagon Papers: Galbraith (4. April 1962): Memorandum for the President: <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-II.pdf>

Pentagon Papers: HIE 63-56 (17. Juli 1956): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-3d.pdf>

Pentagon Papers: HSC 5602/1 (15. Marts 1956): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-3d.pdf>

Pentagon Papers: HSC 5809 (2. April 1958): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-3d.pdf>

Pentagon Papers: ITSC 5612/I (1956): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-3d.pdf>

Pentagon Papers: JCS memorandum for the President (8. November 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-I.pdf>

Pentagon Papers: JCS memorandum for the record (5. Maj 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-I.pdf>

Pentagon Papers: JCS Memorandum for the Secretary of Defense (13. April 1962): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-II.pdf>

Pentagon Papers: Joint Communique Issued at Saigon by the Vice President of the United States and the President of Viet-Nam (13. Maj 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-I.pdf>

Pentagon Papers: Kennedy Conference (19. Januar 1961)

Pentagon Papers: Kennedy Presidential News Conference (23. Marts 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IC.pdf>

Pentagon Papers: Krulak (31. August 1963): Meeting at the State Department <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-II.pdf>

Pentagon Papers: McNamara (2. Oktober 1963): Memorandum for the President: <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-II.pdf>

Pentagon Papers: McNamara (8. November 1961): Memorandum for the President: <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-II.pdf>

Pentagon Papers: McNaughtons udkast i november om målene og alternativerne i Vietnam: The New York Times, d. 6 november 1964

Pentagon Papers: Memorandum fra McNamara til Johnson: The New York Times, d.19 marts 1964

Pentagon Papers: Memorandum fra William Bundy til Johnson med forslag til militær aktioner i Sydvietnam: The New York Times, d. 8 september 1964

Pentagon Papers: Memorandum of conversation, subject: Laos (29. April 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-I.pdf>

Pentagon Papers: Memorandum of Eisenhower-Kennedy Conference (19. Januar 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-I.pdf>

Pentagon Papers: Memorandum om Johnsons godkendelse af fornyede flådeoperationer: The New York Times, d.10 september 1964

Pentagon Papers: President Kennedy's Address, in Chicago to Democratic Party Dinner (28. April 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IC.pdf>

Pentagon Papers: President Kennedy's NBC Interview (9. September 1963): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IC.pdf>

Pentagon Papers: President Kennedy's Address to American Society of Newspaper Editors (20. April 1961): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IC.pdf>

Pentagon Papers: President's message to Congress (5. August 1964): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IID.pdf>

Pentagon Papers: President outlines basic themes of U.S. Policy in South East Asia (2. Juni 1964): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IID.pdf>

Pentagon Papers: Rapport fra McNamara til Johnson om situationen i Saigon i 1963: The New York Times, 21. Decemer 1963

Pentagon Papers: Rusk (14. November 1961): Brev til Nolting: <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-4-Book-I.pdf>

Pentagon Papers: Secretary of Defence Memorandum for JCS (1956): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-B-3c.pdf>

Pentagon Papers: Telegram fra Taylor til udenrigsministeriet: The New York Times, d.25 juli 1964

Pentagon Papers: Text of joint resolution (7. August 1964): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IID.pdf>

Pentagon Papers: The Encyclopedia of the Vietnam War: "21. July 1954"U.S. Government Response to the Geneva Declarations""

Pentagon Papers: TV Interview with President Johnson (15. Marts 1964): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IID.pdf>

Pentagon Papers: The State of the Union address of the President to the Congress (4. Januar 1965): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IID.pdf>

Pentagon Papers: U.S. policy in Viet-Nam: White House Statement (2. Oktober 1963): <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-V-A-Vol-IC.pdf>

Pentagon Papers: William Bundys memo om mulige aktioner for USA efter Tonkin: The New York Times, d. 11. August 1964